

บทที่ 5

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่หนึ่ง การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นจากการสำรวจ ส่วนที่สอง การวิเคราะห์ปัจจัยกำหนดจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตของผู้บริจาค และส่วนที่สาม การอภิปรายผลการศึกษา

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นจากการสำรวจ

ส่วนนี้จะกล่าวถึงข้อมูลเบื้องต้นที่ได้จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริจาคโลหิต รายเก่าที่มาบริจาคโลหิต ณ ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย โดยใช้วิธีการสุ่มสัมภาษณ์ จากแบบสอบถาม ในเดือนมีนาคม พ.ศ.2552 จำนวน 412 ตัวอย่าง เมื่อตรวจสอบพบว่า มีแบบสอบถามที่กรอกข้อมูลไม่สมบูรณ์ จำนวน 12 ตัวอย่าง จึงเหลือแบบสอบถามที่ใช้ในการวิเคราะห์ จำนวน 400 ตัวอย่าง

เมื่อได้ตัวอย่างที่สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์แล้ว ทำการทดสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลว่าสอดคล้องและเป็นตัวแทนของประชากรที่ดี (Good Samples) หรือไม่ ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลสัดส่วนของผู้บริจาคโลหิตที่แบ่งตามช่วงอายุ จากรายงานของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย ในปี พ.ศ. 2549 มาใช้เป็นเครื่องมือในการทดสอบ และทำการคำนวณหาสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจได้กระจายตามช่วงอายุประชากร

จากตารางที่ 5.1 ทำการทดสอบสัดส่วนของข้อมูล 2 ชุด ว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ โดยใช้สถิติ Chi Square พบว่า ค่า Chi Square เท่ากับ 1.109396 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่าวิกฤติ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (degree of freedom = 4) ดังนั้น สามารถสรุปได้ว่า สัดส่วนการกระจายตัวตามช่วงอายุของผู้บริจาคโลหิตในกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจได้ไม่มีความแตกต่างกับการสำรวจของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย ในปี พ.ศ.2549

ตารางที่ 5.1

ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง และร้อยละของผู้บริจาคโลหิตทั้งหมด ในปี พ.ศ.2549

จำแนกตามระดับอายุ

อายุ	ร้อยละของประชากร ¹	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ที่สำรวจได้ ²
น้อยกว่าเท่ากับ 20 ปี	9.8	9.0
21 – 30 ปี	40.9	39.5
31 – 40 ปี	28.7	33.3
41 – 51 ปี	16.0	14.3
51 – 60 ปี	4.6	4.0
รวม	100	100
จำนวนผู้บริจาคโลหิตทั้งหมด (คน)	295,187	400

ที่มา : 1. ร้อยละของประชากรจำแนกตามช่วงอายุ จากรายงานของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ
สภากาชาดไทย, 2549

2. จากการสำรวจและคำนวณ

การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นแบ่งออกเป็น 6 ส่วน ได้แก่ ลักษณะทางประชากรศาสตร์
ของผู้บริจาคโลหิตกลุ่มตัวอย่าง พฤติกรรมการบริจาคโลหิตของกลุ่มตัวอย่าง แรงจูงใจในการไป
บริจาคโลหิต ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคโลหิต ทศนคติด้านความเชื่อทางศาสนา และระดับ
การรับรู้เกี่ยวกับการบริจาคโลหิต มีรายละเอียดดังนี้

5.1.1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง จากตารางที่ 5.2 และ 5.3 พบว่า
จากตัวอย่างจำนวน 400 ตัวอย่าง เป็นผู้บริจาคโลหิตเพศชายจำนวน 239 ตัวอย่าง หรือร้อยละ
59.7 และเพศหญิงจำนวน 161 ตัวอย่าง หรือร้อยละ 40.3 ซึ่งผู้บริจาคโลหิตกลุ่มตัวอย่างส่วนมาก
มีอายุอยู่ในช่วง 21 – 30 ปี จำนวน 158 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 39.5 รองลงมาคือ ช่วงอายุ 31 –
40 ปี จำนวน 133 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 33.3 โดยอายุเฉลี่ยของผู้บริจาคโลหิตกลุ่มตัวอย่าง

เท่ากับ 32.22 ปี ผู้บริจาคโลหิตกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุสูงสุดคือ 59 ปี และผู้บริจาคที่มีอายุน้อยที่สุดคือ 17 ปี ขณะที่ผู้บริจาคโลหิต ร้อยละ 27.5 มีสถานภาพสมรสหรือเคยสมรส และร้อยละ 72.5 มีสถานภาพโสด

ระดับการศึกษาสูงสุดของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผู้บริจาคโลหิตกว่าร้อยละ 49.0 สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี รองลงมา สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 25.3 ส่วนการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมี ร้อยละ 15.0 ขณะที่ผู้บริจาคโลหิตที่สำเร็จการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. มัธยมศึกษาตอนต้น และประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 5.3, 3.3 และ 2.3 ตามลำดับ

สำหรับอาชีพของผู้บริจาคโลหิตกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มพนักงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 47.8 รองลงมา ได้แก่ กลุ่มนักเรียน/นักศึกษา กลุ่มข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ/ครู กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัว กลุ่มรับจ้างทั่วไป/ค้าขาย และกลุ่มผู้ทำงานบ้าน/เกษียณอายุ และอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 18.3, 12.0, 11.0, 7.5 และ 2.5 ตามลำดับ ขณะที่กลุ่มผู้กำลังหางานทำมีสัดส่วนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.0

หมู่โลหิตของผู้บริจาคกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผู้บริจาคโลหิตส่วนใหญ่มีหมู่โลหิตโอ คิดเป็นร้อยละ 42.0 รองลงมา ได้แก่ หมู่โลหิตบี หมู่โลหิตเอ และหมู่โลหิตเอบี คิดเป็นร้อยละ 31.8, 21.3 และ 5.0 ตามลำดับ สำหรับการแบ่งหมู่โลหิตแบบระบบอาร์เอช พบว่า ผู้บริจาคโลหิตกลุ่มตัวอย่างมีหมู่โลหิตอาร์เอชบวกมากที่สุดถึง ร้อยละ 86.3 มีหมู่โลหิตอาร์เอชลบ ร้อยละ 0.8 และไม่ทราบคิดเป็น ร้อยละ 13.0

ตารางที่ 5.2

ค่าสถิติตัวแปรเชิงปริมาณ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้บริจาคโลหิตกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะของ ผู้บริจาคโลหิต	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย	ฐานนิยม	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
อายุ (ปี)	59	17	32.22	28	9.27
ระดับการศึกษาสูงสุด (ปี)	19	6	14.88	16	2.87

ที่มา : จากการคำนวณ

ตารางที่ 5.3

จำนวนและร้อยละของผู้บริจาคโลหิตกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะทางประชากรศาสตร์

ลักษณะของผู้บริจาคโลหิต	จำนวนผู้บริจาคโลหิต (คน)	สัดส่วน (ร้อยละ)
เพศ		
ชาย	239	59.7
หญิง	161	40.3
รวม	400	100.0
อายุ		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	36	9.0
21 – 30 ปี	158	39.5
31 – 40 ปี	133	33.3
41 – 50 ปี	57	14.3
51 – 60 ปี	16	4.0
รวม	400	100.0
สถานภาพ		
สมรส และเคยสมรส	110	27.5
โสด	290	72.5
รวม	400	100.0
ระดับการศึกษาสูงสุด		
ประถมศึกษา	9	2.3
มัธยมศึกษาตอนต้น	13	3.3
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	101	25.3
อนุปริญญา/ปวส.	21	5.3
ปริญญาตรี	196	49.0
สูงกว่าปริญญาตรี	60	15.0
รวม	400	100.0

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

ลักษณะของผู้บริจาคตลอดิต	จำนวนผู้บริจาคตลอดิต (คน)	สัดส่วน (ร้อยละ)
อาชีพ		
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ/ครู	48	12.0
พนักงานบริษัทเอกชน	191	47.8
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	44	11.0
รับจ้างทั่วไป / ค้าขาย	30	7.5
นักเรียน นักศึกษา	73	18.3
กำลังหางานทำ	4	1.0
ทำงานบ้าน เกษียณอายุ และอื่นๆ	10	2.5
รวม	400	100.0
หมู่ไลหิตระบบเอ บี โอ เอบี		
หมู่ไลหิต เอ	85	21.3
หมู่ไลหิต บี	127	31.8
หมู่ไลหิต โอ	168	42.0
หมู่ไลหิต เอบี	20	5.0
รวม	400	100.0
หมู่ไลหิตระบบอาร์เอช		
อาร์เอชบวก	345	86.3
อาร์เอชลบ	3	0.8
ไม่ทราบ	52	13.0
รวม	400	100.0

ที่มา : จากการสำรวจ

5.1.2 พฤติกรรมการบริจาคตลอดิตของกลุ่มตัวอย่าง

พฤติกรรมการบริจาคตลอดิตของกลุ่มตัวอย่าง จากตารางที่ 5.4 และ 5.5 พบว่า ผู้บริจาคตลอดิตเคยบริจาคตลอดิตมาแล้วเฉลี่ย 15.15 ครั้ง ผู้บริจาคตลอดิตกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนครั้งที่

เคยบริจาคโลหิตสูงสุดเท่ากับ 108 ครั้ง ขณะที่ผู้บริจาคส่วนใหญ่มีจำนวนครั้งที่เคยบริจาคโลหิตอยู่ในช่วง 1 – 15 ครั้ง ถึงร้อยละ 70.3 รองลงมา อยู่ในช่วง 16 – 30 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 16.5 โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนครั้งที่เคยบริจาคโลหิตตั้งแต่ 61 ครั้งขึ้นไป มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 4.3

สำหรับจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตในปีแรกที่เริ่มบริจาคโลหิต พบว่า ผู้บริจาคโลหิตกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตในปีแรกที่เริ่มบริจาคเฉลี่ย 1.89 ครั้ง โดยส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างจะบริจาคโลหิตเพียง 1 ครั้งในปีแรกที่เริ่มบริจาคโลหิต คิดเป็นร้อยละ 45.8 รองลงมา บริจาคโลหิต 2 ครั้งในปีแรกที่เริ่มบริจาค คิดเป็นร้อยละ 29.3 ขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่บริจาคโลหิต 3 และ 4 ครั้งในปีแรกที่เริ่มบริจาค มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 15.3 และ 9.8 ตามลำดับ

ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางไปบริจาคโลหิตโดยเฉลี่ย พบว่า ผู้บริจาคกลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลาในการเดินทางไปบริจาคโลหิตโดยเฉลี่ยอยู่ในช่วง 16 – 30 นาที และ 46 – 60 นาที มีสัดส่วนใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 29.3 และ 28.0 ตามลำดับ รองลงมา คือ ใช้เวลามากกว่า 60 นาทีขึ้นไป ร้อยละ 19.5 และน้อยกว่าหรือเท่ากับ 15 นาที ร้อยละ 16.3 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตในปี พ.ศ.2551 พบว่า ผู้บริจาคโลหิตกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตในปี พ.ศ.2551 โดยเฉลี่ย 2.05 ครั้ง โดยจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตมากที่สุดคือ 4 ครั้งต่อปี และจำนวนครั้งที่น้อยที่สุดคือ ศูนย์ ครั้ง

จากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน พบว่า ผู้บริจาคที่เริ่มบริจาคโลหิตตั้งแต่ปี พ.ศ.2550 ขึ้นไป มีจำนวน 344 คน เมื่อพิจารณาจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตในช่วงปี พ.ศ.2550-2551 พบว่า ในช่วงระยะเวลา 2 ปี กลุ่มตัวอย่างที่เริ่มบริจาคโลหิตตั้งแต่ปี พ.ศ.2550 ขึ้นไป มีจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตเฉลี่ย 2.03 ครั้งต่อปี และสำหรับผู้บริจาคที่เริ่มบริจาคโลหิตตั้งแต่ปี พ.ศ.2549 ขึ้นไป มีจำนวน 295 คน เมื่อพิจารณาจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตในช่วงปี พ.ศ.2549-2551 พบว่า ในช่วงระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตเฉลี่ย 1.99 ครั้งต่อปี จากพฤติกรรมกรรมการบริจาคโลหิตที่ผ่านมาของผู้บริจาคพบว่า ยิ่งใกล้ปีปัจจุบันมากขึ้นผู้บริจาคจะมีความถี่ในการไปบริจาคโลหิตมากขึ้น อาจเพราะเมื่อผู้บริจาคมีระยะเวลาของการบริจาคโลหิตที่ผ่านมาเพิ่มขึ้น จะทำให้ต้นทุนการไปบริจาคโลหิตลดลงเรื่อยๆ เกิดความคุ้นเคยมากขึ้น ดังนั้นถือว่าพฤติกรรมกรรมการไปบริจาคโลหิตของผู้บริจาคมีแนวโน้มที่ดี ผู้บริจาคไปบริจาคโลหิตบ่อยขึ้น

หากพิจารณาเปรียบเทียบอายุกับจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตเฉลี่ยต่อปี ในช่วงปี พ.ศ.2550-2551 ของกลุ่มตัวอย่าง จากตารางที่ 5.6 พบว่า อายุของผู้บริจาคโลหิตที่ต่างกันจะมีจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตเฉลี่ยต่อปีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 นั่นคือ ผู้บริจาคกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากกว่าจะมีจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตเฉลี่ยต่อปีมากกว่าผู้

บริจาคโลหิตที่มีอายุน้อยกว่า เพราะเมื่ออายุเพิ่มขึ้นจะมีประสบการณ์และมีความรับผิดชอบต่อดังคมมากขึ้น จึงน่าจะเห็นคุณค่าของการช่วยเหลือผู้อื่นมากขึ้น ทำให้ไปบริจาคโลหิตบ่อยขึ้น

สถานที่ที่กลุ่มตัวอย่างไปบริจาคโลหิตบ่อยที่สุด คือ ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย ร้อยละ 75 รองลงมาคือ หน่วยรับบริจาคโลหิตเคลื่อนที่ ร้อยละ 21.3 สำหรับเหตุผลส่วนใหญ่ที่ผู้บริจาคกลุ่มตัวอย่างเลือกไปยังสถานที่รับบริจาคโลหิตดังกล่าวบ่อยที่สุด คือ การเดินทางสะดวก ร้อยละ 48.2 รองลงมาคือ ใกล้ที่ทำงานหรือใกล้สถานศึกษา และใกล้บ้าน คิดเป็นร้อยละ 17.5 และ 15.5 ตามลำดับ สำหรับเหตุผลอื่นๆ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญ การบริการ สะดวกด้านเวลา และมั่นใจว่าโลหิตที่บริจาคจะถึงผู้ป่วยจริง ร้อยละ 11.5

วิธีที่ใช้ในการเดินทางไปบริจาคโลหิตบ่อยที่สุดของผู้บริจาคโลหิตส่วนใหญ่คือ รถยนต์ส่วนบุคคล ร้อยละ 43.5 รองลงมาคือ รถประจำทาง เดินเท้า และอื่นๆ ร้อยละ 35.3, 12.8 และ 8.5 ตามลำดับ ผู้บริจาคโลหิตส่วนใหญ่ร้อยละ 47.2 ไปบริจาคโลหิตคนเดียว รองลงมา ไปด้วยกับเพื่อน คนในครอบครัวหรือญาติ และอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 35.3, 14.7 และ 2.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 5.4

ค่าสถิติตัวแปรเชิงปริมาณ พฤติกรรมการบริจาคโลหิตของผู้บริจาคโลหิตกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะของผู้บริจาคโลหิต	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- จำนวนครั้งที่เคยบริจาคโลหิต	108	2	15.15	17.94
- จำนวนครั้งการบริจาคโลหิตในปีแรกที่เริ่มบริจาค	4	1	1.89	1.00
- จำนวนครั้งการบริจาคโลหิตในปี พ.ศ.2551	4	0	2.05	1.35
- จำนวนครั้งการบริจาคโลหิตในช่วงปี พ.ศ.2550 - 2551	8	0	4.06 (2.03 ต่อปี)	2.55
- จำนวนครั้งการบริจาคโลหิตในช่วงปี พ.ศ.2549 - 2551	12	0	5.98 (1.99 ต่อปี)	3.78
- ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางไปบริจาคโลหิตโดยเฉลี่ย (นาที)	240	4	51.00	36.62

ที่มา : จากการคำนวณ

ตารางที่ 5.5

จำนวนและร้อยละของผู้บริจาคโลหิตกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามพฤติกรรมการบริจาคโลหิต

พฤติกรรมของผู้บริจาคโลหิต	จำนวนผู้บริจาคโลหิต (คน)	สัดส่วน (ร้อยละ)
จำนวนครั้งที่เคยบริจาคโลหิต		
1 – 15 ครั้ง	281	70.3
16 – 30 ครั้ง	66	16.5
31 – 45 ครั้ง	25	6.3
46 – 60 ครั้ง	11	2.8
61 – 75 ครั้ง	10	2.5
มากกว่า 75 ครั้งขึ้นไป	7	1.8
รวม	400	100.0
จำนวนครั้งการบริจาคโลหิตในปีแรกที่เริ่มบริจาคโลหิต		
1 ครั้ง	183	45.8
2 ครั้ง	117	29.3
3 ครั้ง	61	15.3
4 ครั้ง	39	9.8
รวม	400	100.0
ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางไปบริจาคโลหิตโดยเฉลี่ย		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 15 นาที	67	16.3
16 – 30 นาที	117	29.3
31 – 45 นาที	26	6.5
46 – 60 นาที	112	28.0
มากกว่า 60 นาทีขึ้นไป	78	19.5
รวม	400	100.0

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ 5.5 (ต่อ)

พฤติกรรมของผู้บริจาคโลหิต	จำนวนผู้บริจาคโลหิต (คน)	สัดส่วน (ร้อยละ)
สถานที่ที่ไปบริจาคโลหิตบ่อยที่สุด		
ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ	300	75.0
หน่วยรับบริจาคโลหิตเคลื่อนที่	85	21.3
อื่นๆ	15	3.7
รวม	400	100.0
เหตุผลที่เลือกไปสถานที่รับบริจาคโลหิตที่บ่อยที่สุด		
ใกล้บ้าน	62	15.5
ใกล้ที่ทำงาน หรือใกล้สถานศึกษา	70	17.5
การเดินทางสะดวก	193	48.2
รู้จักสถานที่รับบริจาคเพียงที่เดียว	11	2.7
มั่นใจในการมาตรฐานความปลอดภัย	9	2.3
สถานที่สะอาด สะดวกสบาย	9	2.3
อื่นๆ	46	11.5
รวม	400	100.0
วิธีที่ใช้ในการเดินทางไปบริจาคโลหิตบ่อยที่สุด		
เดินเท้า	51	12.8
รถประจำทาง	141	35.3
รถยนต์ส่วนบุคคล	174	43.5
อื่นๆ	34	8.5
รวม	400	100.0

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ 5.5 (ต่อ)

พฤติกรรมของผู้บริจาคโลหิต	จำนวนผู้บริจาคโลหิต (คน)	สัดส่วน (ร้อยละ)
ส่วนใหญ่ไปบริจาคโลหิตกับใคร		
ไปคนเดียว	189	47.2
เพื่อน	141	35.3
คนในครอบครัว หรือญาติ	59	14.7
อื่นๆ	11	2.8
รวม	400	100.0
บริจาคโลหิตเนื่องในโอกาส*		
วันสำคัญของทางราชการ	60	15.0
วันสำคัญทางศาสนา	13	3.3
วันเกิด หรือวันสำคัญของครอบครัว	96	24.0
เมื่อทราบว่ามีการขาดแคลนโลหิต	70	17.5
มีการจัดโครงการรณรงค์บริจาคโลหิต	44	11.0
ตามความสะดวกของตนเอง	311	77.7
ครบกำหนดการบริจาคโลหิต 3 เดือน	77	19.3

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : * ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

พฤติกรรมการบริจาคโลหิตของกลุ่มตัวอย่าง จากตารางที่ 5.5 พบว่า ผู้บริจาคโลหิต กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไปบริจาคตามความสะดวกของตนเอง ร้อยละ 77.7 รองลงมา นิยมไปบริจาคโลหิตในวันเกิด หรือวันสำคัญของครอบครัว ร้อยละ 24.0 เมื่อครบกำหนดการบริจาคโลหิต 3 เดือน ร้อยละ 19.3 เมื่อทราบว่ามีการขาดแคลนโลหิต ร้อยละ 17.5 ตามลำดับ ขณะที่ผู้บริจาคโลหิตนิยมไปบริจาคโลหิตในวันสำคัญทางศาสนา น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.3

ตารางที่ 5.6

จำนวนและร้อยละของผู้บริจาคโลหิตกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุและจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตเฉลี่ยต่อปี (ในช่วงปี พ.ศ. 2550-2551)

หน่วย : คน (ร้อยละ)

อายุ	จำนวนครั้งการบริจาคโลหิตเฉลี่ยต่อปี (ในช่วงปี พ.ศ.2550-2551)					รวม
	0 ครั้ง	0.5 - 1 ครั้ง	1.5 - 2 ครั้ง	2.5 - 3 ครั้ง	3.5 - 4 ครั้ง	
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	0 (0.0)	2 (12.5)	7 (43.8)	5 (31.3)	2 (12.5)	16 (100.0)
21 - 30 ปี	12 (8.7)	42 (30.4)	40 (29.0)	30 (21.7)	14 (10.1)	138 (100.0)
31 - 40 ปี	19 (15.3)	22 (17.7)	28 (22.6)	26 (21.0)	29 (23.4)	124 (100.0)
41 - 50 ปี	1 (2.0)	11 (22.0)	14 (28.0)	6 (12.0)	18 (36.0)	50 (100.0)
51 - 60 ปี	0 (0.0)	2 (12.5)	0 (0.0)	3 (18.8)	11 (68.8)	16 (100.0)
รวม	32 (9.3)	79 (23.0)	89 (25.9)	70 (20.4)	74 (21.5)	344 (100.0)

Pearson Chi-Square 57.73, p-value 0.000

ที่มา : จากการสำรวจและคำนวณ

ตารางที่ 5.7

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเหตุผลที่ไปบริจาคโลหิต 1 ครั้งต่อปี

เหตุผลของผู้บริจาคโลหิต	จำนวนผู้บริจาคโลหิต (คน)	สัดส่วน (ร้อยละ)
เหตุผลที่บริจาคโลหิตเพียง 1 ครั้งต่อปี*		
- ไม่สะดวกในการเดินทางไปสถานที่รับบริจาค	37	38.1
- ไม่ทราบว่า มีสถานที่รับบริจาคที่ใดบ้าง	9	9.3
- ไม่มีเวลาไปบริจาคโลหิต	52	53.6
- กลัวเข็ม กลัวเจ็บ	3	3.1
- ใช้เวลาในการบริจาคโลหิตนาน	1	1.0
- ไม่อยากไป	5	5.2
- มีปัญหาสุขภาพ	14	14.4
- บริจาคโลหิต 1 ครั้งต่อปี ก็เพียงพอแล้ว	4	4.1
- ไม่มีหน่วยรับบริจาคโลหิตเคลื่อนที่มารับที่ ทำงานหรือบริเวณที่พักอาศัย	15	15.5
- อื่นๆ	13	13.4

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : * ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สำหรับเหตุผลที่ผู้บริจาคกลุ่มตัวอย่างมาบริจาคโลหิตเพียง 1 ครั้งต่อปี (ในปี พ.ศ. 2551) จากตารางที่ 5.7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่บริจาคโลหิตเพียง 1 ครั้งต่อปี (ในปี พ.ศ. 2551) มีจำนวน 96 คน โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าไม่มีเวลาไปบริจาคโลหิตมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.6 รองลงมาให้เหตุผลว่า ไม่สะดวกในการเดินทางไปสถานที่รับบริจาคโลหิต และไม่มีหน่วยรับบริจาคโลหิตเคลื่อนที่มารับที่ทำงานหรือบริเวณที่พักอาศัย คิดเป็นร้อยละ 38.1 และ 15.5 ตามลำดับ ทั้งนี้ เหตุผลที่ทางผู้บริจาคกลุ่มตัวอย่างให้มานั้น อาจเป็นเหตุผลที่แท้จริงหรือเป็นข้อแก้ตัวของผู้บริจาค ซึ่งไม่ได้เปิดเผยถึงสาเหตุที่แท้จริง

ตารางที่ 5.8

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเหตุผลที่ไม่ไปบริจาคโลหิตทุกปี
(ในช่วงปี พ.ศ.2548-2551)

เหตุผลของผู้บริจาคโลหิต	จำนวนผู้บริจาคโลหิต (คน)	สัดส่วน (ร้อยละ)
เหตุผลที่ไม่ไปบริจาคโลหิตทุกปี (ในช่วงปี พ.ศ. 2548 - 2551)*		
- ไม่สะดวกในการเดินทางไปสถานที่รับบริจาค	57	47.1
- ไม่ทราบว่า มีสถานที่รับบริจาคที่ใดบ้าง	21	17.4
- ไม่มีเวลาไปบริจาคโลหิต	65	53.7
- กลัวเข็ม กลัวเจ็บ	0	0.0
- ใช้เวลาในการบริจาคโลหิตนาน	3	2.5
- ไม่อยากไป	3	2.5
- มีปัญหาสุขภาพ	18	14.9
- กลัวเลือดของตนเองไม่ปลอดภัยต่อผู้อื่น	2	1.7
- ไม่มีหน่วยรับบริจาคโลหิตเคลื่อนที่มารับที่ ทำงานหรือบริเวณที่พักอาศัย	25	20.7
- อื่นๆ	16	13.2

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : * ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

เหตุผลที่ไม่ไปบริจาคโลหิตทุกปี (ในช่วงปี พ.ศ.2548-2551) ของผู้บริจาคโลหิตกลุ่มตัวอย่าง จากตารางที่ 5.8 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ไปบริจาคโลหิตทุกปี (ในช่วงปี พ.ศ.2548-2551) มีจำนวน 121 คน โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลที่ไม่ไปบริจาคโลหิตทุกปี เพราะไม่มีเวลาไปบริจาคโลหิต คิดเป็นร้อยละ 53.7 รองลงมาคือ ไม่สะดวกในการเดินทางไปสถานที่รับบริจาค ไม่มีหน่วยรับบริจาคโลหิตเคลื่อนที่มารับที่ทำงานหรือบริเวณที่พักอาศัย และไม่ทราบว่า มีสถานที่รับบริจาคที่ใดบ้าง คิดเป็นร้อยละ 47.1, 20.7 และ 17.4 ตามลำดับ ทั้งนี้ เหตุผลที่ทางผู้บริจาคกลุ่มตัวอย่างให้มานั้น อาจเป็นเหตุผลที่แท้จริงหรือเป็นข้อแก้ตัวของผู้บริจาค ซึ่งไม่ได้เปิดเผยถึงสาเหตุที่แท้จริง

5.1.3 ข้อมูลแรงจูงใจในการบริจาคโลหิตของกลุ่มตัวอย่าง

แรงจูงใจในการบริจาคโลหิตของกลุ่มตัวอย่าง จากตารางที่ 5.9 พบว่า แรงจูงใจที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่า ให้ความสำคัญในการตัดสินใจไปบริจาคโลหิตมากที่สุด ได้แก่ ได้รับบุญกุศล รู้สึกภาคภูมิใจ ต้องการช่วยเหลือสังคม รู้ว่ามีความต้องการใช้โลหิตหรือขาดแคลน และเป็นความรับผิดชอบต่อสังคม คิดเป็นร้อยละ 62.3, 57.0, 56.3, 48.3 และ 44.8 ตามลำดับ

สำหรับแรงจูงใจที่ผู้บริจาคโลหิตส่วนใหญ่ตอบว่า ให้ความสำคัญในการตัดสินใจไปบริจาคโลหิตมากที่สุด ได้แก่ เพื่อให้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ร้อยละ 34.5 และได้รับการตรวจเลือด ตรวจสุขภาพ ร้อยละ 28.3 ส่วนแรงจูงใจที่ผู้บริจาคโลหิตส่วนใหญ่ตอบว่า ให้ความสำคัญในการตัดสินใจมาบริจาคโลหิตปานกลาง คือ บุคคลใกล้ชิดชักชวน ร้อยละ 27.0 แรงจูงใจที่ผู้บริจาคโลหิตส่วนใหญ่ตอบว่า ให้ความสำคัญในการตัดสินใจมาบริจาคโลหิตน้อยที่สุด ได้แก่ ได้รับของที่ระลึก ร้อยละ 46.8 ได้รับส่วนลดค่ารักษาพยาบาล ร้อยละ 40.3 เข็มที่ระลึก เหยี่ยูกาชาด สมนาคุณ ร้อยละ 35.5 ได้รับการชื่นชมจากผู้อื่น ร้อยละ 35.0 ได้รับโลหิตทันทีที่ต้องการใช้ฉุกเฉิน ร้อยละ 30.3 และบุคคลใกล้ชิดชักชวน ร้อยละ 27.0

เมื่อพิจารณาคะแนนรวมเฉลี่ย พบว่า แรงจูงใจที่ผู้บริจาคโลหิตกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญในการตัดสินใจมาบริจาคโลหิตมากที่สุด คือ แรงจูงใจที่ว่า ต้องการช่วยเหลือสังคม โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 รองลงมาคือ แรงจูงใจที่ว่า ได้รับบุญกุศล มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.38 และแรงจูงใจที่ว่า รู้สึกภาคภูมิใจ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 ตามลำดับ ในขณะที่แรงจูงใจที่ผู้บริจาคโลหิตกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญในการตัดสินใจมาบริจาคโลหิตน้อยที่สุด คือ ได้รับของที่ระลึก ได้รับส่วนลดค่ารักษาพยาบาล และได้รับการชื่นชมจากผู้อื่น โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.88, 2.00 และ 2.17 ตามลำดับ

หากพิจารณาเปรียบเทียบอายุ และระดับการให้ความสำคัญกับบุญกุศลของผู้บริจาคกลุ่มตัวอย่าง จากตารางที่ 5.12 พบว่า ผู้บริจาคที่มีระดับอายุแตกต่างกันจะให้ความสำคัญในการตัดสินใจไปบริจาคโลหิตด้วยแรงจูงใจด้านบุญกุศลไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5.9

จำนวน ร้อยละ และคะแนนรวมเฉลี่ยของผู้บริจาคลิทธิกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามแรงจูงใจในการบริจาคลิทธิ

หน่วย : คน (ร้อยละ)

ปัจจัยด้านแรงจูงใจ	ความถี่ (ร้อยละ)					คะแนนเฉลี่ย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1. เข้มที่ระลึก เหยี่ยูกาชาดสมนาคุณ	11 (2.8)	32 (8.0)	125 (31.3)	90 (22.5)	142 (35.5)	2.20
2. ได้รับส่วนลดค่ารักษาพยาบาล	8 (2.0)	24 (6.0)	90 (22.5)	117 (29.3)	161 (40.3)	2.00
3. ได้รับโลหิตทันทีที่ต้องการใช้ฉุกเฉิน	33 (8.3)	58 (14.5)	109 (27.3)	79 (19.8)	121 (30.3)	2.51
4. ของที่ระลึก	6 (1.5)	17 (4.3)	88 (22.0)	102 (25.5)	187 (46.8)	1.88
5. ได้รับการตรวจเลือด ตรวจสุขภาพ	95 (23.8)	113 (28.3)	108 (27.0)	38 (9.5)	46 (11.5)	3.43
6. เพื่อให้มีสุขภาพแข็งแรง	129 (32.3)	138 (34.5)	76 (19.0)	29 (7.25)	28 (7.0)	3.78
7. ได้รับการชื่นชมจากผู้อื่น	9 (2.2)	32 (8.0)	115 (28.8)	104 (26.0)	140 (35.0)	2.17
8. ด้บุญกุศล	249 (62.3)	84 (21.0)	48 (12.0)	7 (1.8)	12 (3.0)	4.38
9. รู้สึกภาคภูมิใจ	228 (57.0)	92 (23.0)	57 (14.3)	10 (2.5)	13 (3.3)	4.28

หมายเหตุ : ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านแรงจูงใจ แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยให้คะแนน

5 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ

ที่มา : จากการสำรวจและคำนวณ

ตารางที่ 5.9 (ต่อ)

หน่วย : คน (ร้อยละ)

ปัจจัยด้านแรงจูงใจ	ความถี่ (ร้อยละ)					คะแนนเฉลี่ย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
10. รู้ว่ามีความต้องการใช้โลหิต หรือขาดแคลน	193 (48.3)	131 (32.8)	46 (11.5)	16 (4.0)	14 (3.5)	4.18
11. เป็นความรับผิดชอบต่อสังคม ที่ควรช่วยกัน บริจาคโลหิต	179 (44.8)	131 (32.8)	71 (17.6)	8 (2.0)	11 (2.8)	4.15
12. ต้องการช่วยเหลือสังคม	255 (56.3)	135 (33.8)	36 (9.0)	1 (0.3)	3 (0.8)	4.45
13. บุคคลใกล้ชิดชักชวน	51 (12.8)	76 (19.0)	108 (27.0)	57 (14.3)	108 (27.0)	2.76

หมายเหตุ : ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านแรงจูงใจ แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยให้คะแนน

5 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ

ที่มา : จากการสำรวจและคำนวณ

ตารางที่ 5.10

จำนวนและร้อยละของผู้บริจาคโลหิตกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตใน
ระยะเวลา 2 ปี และระดับการให้ความสำคัญกับบุญกุศล

หน่วย : คน (ร้อยละ)

จำนวนครั้งการ บริจาคโลหิตใน ระยะเวลา 2 ปี	ระดับการให้ความสำคัญกับบุญกุศล					รวม
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	
0 ครั้ง	1 (3.1)	0 (0.0)	0 (0.0)	2 (6.3)	29 (90.6)	32 (100.0)
1 – 3 ครั้ง	2 (1.7)	4 (3.4)	13 (11.0)	23 (19.5)	76 (64.4)	118 (100.0)
4 – 6 ครั้ง	5 (4.2)	0 (0.0)	14 (11.7)	28 (23.3)	73 (60.8)	120 (100.0)
7 – 8 ครั้ง	3 (4.1)	1 (1.4)	14 (18.9)	17 (23.0)	39 (52.7)	74 (100.0)
รวม	11 (3.2)	5 (1.5)	41 (11.9)	70 (20.3)	217 (63.1)	344 (100.0)

Pearson Chi-Square 22.743, p-value 0.030

ที่มา : จากการสำรวจและคำนวณ

หากพิจารณาเปรียบเทียบจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตในช่วง 2 ปี และระดับการให้ความสำคัญกับแรงจูงใจด้านบุญกุศล จากตารางที่ 5.10 พบว่า ผู้ที่มีจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตแตกต่างกันจะให้ความสำคัญในการตัดสินใจไปบริจาคด้วยแรงจูงใจด้านบุญกุศลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 กล่าวคือ ผู้ที่มีจำนวนครั้งการบริจาคโลหิต 0 ครั้ง ใน 2 ปี ตอบว่าให้ความสำคัญกับแรงจูงใจนี้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 90.6 รองลงมาคือ ผู้ที่ไปบริจาคโลหิต 1-3, 4-6 และ 7-8 ครั้งใน 2 ปี ตอบว่าให้ความสำคัญกับแรงจูงใจดังกล่าวมากที่สุด ร้อยละ 64.4, 60.8 และ 52.7 ตามลำดับ นั่นคือ ผู้ที่มีจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตมากขึ้นมีแนวโน้มให้ความสำคัญกับแรงจูงใจด้านบุญกุศลลดลง

ตารางที่ 5.11

จำนวนและร้อยละของผู้บริจาคโลหิตกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ และระดับการให้ความสำคัญกับ
ความรับผิดชอบต่อสังคม

หน่วย : คน (ร้อยละ)

อายุ	ระดับการให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อสังคม					รวม
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	2 (5.5)	0 (0.0)	11 (30.6)	15 (41.7)	8 (22.2)	36 (100.0)
21 - 30 ปี	3 (1.9)	2 (1.3)	30 (19.0)	60 (38.0)	63 (39.8)	158 (100.0)
31 - 40 ปี	4 (3.0)	2 (1.5)	23 (17.3)	36 (27.1)	68 (51.1)	133 (100.0)
41 - 50 ปี	2 (3.5)	2 (3.5)	7 (12.3)	15 (26.3)	31 (54.4)	57 (100.0)
51 - 60 ปี	0 (0.0)	2 (12.5)	0 (0.0)	5 (31.2)	9 (56.3)	16 (100.0)
รวม	11 (2.7)	8 (2.0)	71 (17.7)	131 (32.8)	179 (44.8)	400 (100.0)

Pearson Chi-Square 32.1154, p-value 0.010

ที่มา : จากการสำรวจและคำนวณ

หากพิจารณาเปรียบเทียบอายุ และระดับการให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อสังคมของกลุ่มตัวอย่าง จากตารางที่ 5.11 พบว่า ผู้บริจาคที่มีอายุแตกต่างกันจะให้ความสำคัญในการตัดสินใจไปบริจาคด้วยแรงจูงใจด้านความรับผิดชอบต่อสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 กล่าวคือ ผู้ที่มีอายุในช่วง 51-60 ปี ตอบว่าให้ความสำคัญกับแรงจูงใจนี้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.3 รองลงมาคือ ผู้ที่มีอายุในช่วง 41-50, 31-40, 31-21 และน้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี ตอบว่าให้ความสำคัญกับแรงจูงใจดังกล่าวมากที่สุด ร้อยละ 54.4, 51.1, 39.8 และ 22.2 ตามลำดับ นั่นคือ ผู้ที่มีอายุมากขึ้นมีแนวโน้มให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้นในการตัดสินใจไปบริจาคโลหิต เพราะอายุเพิ่มขึ้นจะมีความเข้าใจชีวิตและมีประสบการณ์มากขึ้น จึงเห็นคุณค่าของการช่วยเหลือผู้อื่นเพิ่มขึ้น นึกถึงสังคมมากขึ้น และอาจอยากแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น

ตารางที่ 5.12

จำนวนและร้อยละของผู้บริจาคโลหิตกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ
และระดับการให้ความสำคัญกับบุญกุศล

หน่วย : คน (ร้อยละ)

อายุ	ระดับการให้ความสำคัญกับบุญกุศล					รวม
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	3 (8.3)	1 (2.8)	2 (5.6)	11 (30.6)	19 (52.8)	36 (100.0)
21 - 30 ปี	3 (1.9)	1 (0.6)	15 (9.5)	38 (24.1)	101 (63.9)	158 (100.0)
31 - 40 ปี	4 (3.0)	3 (2.3)	18 (13.5)	24 (18.0)	84 (63.2)	133 (100.0)
41 - 50 ปี	1 (1.8)	1 (1.8)	10 (17.5)	7 (12.3)	38 (66.7)	57 (100.0)
51 - 60 ปี	1 (6.3)	1 (3.6)	3 (18.8)	4 (25.0)	7 (43.8)	16 (100.0)
รวม	12 (3.0)	7 (1.8)	48 (12.0)	84 (21.0)	249 (62.3)	400 (100.0)

Pearson Chi-Square 19.371, p-value 0.250

ที่มา : จากการสำรวจและคำนวณ

5.1.4 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคโลหิตของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคโลหิตของกลุ่มตัวอย่าง จากตารางที่ 5.13 พบว่าระดับความพึงพอใจต่อการบริการของเจ้าหน้าที่ ผู้บริจาคโลหิตกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่า พึงพอใจการบริการของเจ้าหน้าที่มาก คิดเป็นร้อยละ 57.5 รองลงมา คือ พึงพอใจมากที่สุด ร้อยละ 30.0 พึงพอใจปานกลาง ร้อยละ 12.0 และ พึงพอใจน้อย ร้อยละ 0.5 โดยกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความพึงพอใจการบริการของเจ้าหน้าที่เฉลี่ยเท่ากับ 4.17

สำหรับระดับความรู้สึกกลัวเข็ม กลัวเจ็บ หรือกลัวเลือด พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความรู้สึกกลัวเข็ม กลัวเจ็บ กลัวเลือด ในระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.8 รองลงมาคือ มีระดับความรู้สึกกลัวปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 25.3 ระดับความรู้สึกกลัวน้อย ร้อยละ 20.5 ตามลำดับ ขณะที่ผู้บริจาคโลหิตกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้สึกกลัวเข็ม กลัวเจ็บ หรือกลัวเลือด อยู่ในระดับมาก และมากที่สุด รวมกันมีสัดส่วนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.5 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้สึกกลัวเข็ม กลัวเจ็บ หรือกลัวเลือดเฉลี่ยเท่ากับ 1.96 หากพิจารณาปัจจัยเพศของผู้บริจาคโลหิตและระดับความกลัว จากตารางที่ 5.14 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศหญิงและชายมีระดับความกลัวความกลัวเข็ม กลัวเจ็บ หรือกลัวเลือดที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงมีระดับความกลัวปานกลางถึงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.06, 8.07 และ 3.73 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มตัวอย่างเพศชาย มีระดับความกลัวปานกลางถึงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.34, 3.77 และ 0.84 ตามลำดับ ดังนั้น จะเห็นว่าผู้บริจาคกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศหญิงมีระดับความกลัวมากกว่าผู้บริจาคโลหิตกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชาย

อาการไม่สบายทางร่างกายที่เกิดจากการบริจาคโลหิต พบว่า ผู้บริจาคโลหิตกลุ่มตัวอย่าง ส่วนมากไม่เคยมีอาการไม่สบายทางร่างกายจากการบริจาคโลหิต กวาร์้อยละ 86.3 ส่วนผู้บริจาคโลหิตที่เคยมีอาการไม่สบายทางร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 13.8 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาถึงบุคคลในครอบครัว หรือเพื่อนสนิทของผู้บริจาคโลหิตกลุ่มตัวอย่างว่ามีบุคคลใกล้ชิดบริจาคโลหิตหรือไม่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีบุคคลในครอบครัว หรือเพื่อนสนิทบริจาคโลหิตถึง ร้อยละ 76.8 ส่วนผู้บริจาคที่ไม่มีบุคคลในครอบครัว หรือเพื่อนสนิทบริจาคโลหิต คิดเป็นร้อยละ 23.3

โครงการรณรงค์เกี่ยวกับการบริจาคโลหิต พบว่า ผู้บริจาคโลหิตกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่า โครงการรณรงค์เกี่ยวกับการบริจาคโลหิตมีผลต่อการบริจาคโลหิตเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 62.0 และกลุ่มตัวอย่างที่ตอบว่า โครงการรณรงค์เกี่ยวกับการบริจาคโลหิตไม่มีผลต่อการบริจาคโลหิตเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 38.0

ตารางที่ 5.13

จำนวน ร้อยละ และคะแนนรวมเฉลี่ยของผู้บริจาคโลหิตกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคโลหิต

หน่วย : คน (ร้อยละ)

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคโลหิต	ความถี่ (ร้อยละ)					คะแนนเฉลี่ย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
ความพึงพอใจการบริการของเจ้าหน้าที่	120 (30.0)	230 (57.5)	48 (12.0)	2 (0.5)	0 (0.0)	4.17
ความรู้สึกกักตัวเข้ม กักเจ็บ กักเลือด	8 (2.0)	22 (5.5)	101 (25.3)	82 (20.5)	187 (46.8)	1.96

หมายเหตุ: ความคิดเห็นด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคโลหิต แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด โดยให้คะแนน

5 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ

ที่มา : จากการสำรวจและคำนวณ

ตารางที่ 5.13 (ต่อ)

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคโลหิต	จำนวนผู้บริจาคโลหิต (คน)	สัดส่วน (ร้อยละ)
อาการไม่สบายทางร่างกายจากการ บริจาคโลหิต	400	100.0
ไม่เคยมีอาการ	345	86.3
เคยมีอาการ	55	13.8
บุคคลในครอบครัวหรือเพื่อนสนิท บริจาคโลหิต	400	100.0
ไม่มี	93	23.3
มี	307	76.8
โครงการรณรงค์	400	100.0
ไม่มีผลต่อการบริจาคโลหิตเพิ่มขึ้น	152	38.0
มีผลต่อการบริจาคโลหิตเพิ่มขึ้น	248	62.0

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ 5.14

จำนวนและร้อยละของผู้บริจาคโลหิตกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศและระดับความกลัว

หน่วย : คน (ร้อยละ)

เพศ	ระดับความกลัว					รวม
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	
หญิง	60	32	50	13	6	161
	(37.3)	(19.9)	(31.1)	(8.1)	(3.7)	(100.0)
ชาย	127	50	51	9	2	239
	(53.1)	(20.9)	(21.3)	(3.8)	(0.8)	(100.0)
รวม	187	82	101	22	8	400
	(46.8)	(20.5)	(25.2)	(5.5)	(2.0)	(100.0)

Pearson Chi-Square 16.0958, p-value 0.003

ที่มา : จากการสำรวจและคำนวณ

5.1.5 ทศนคติด้านความเชื่อทางศาสนาของกลุ่มตัวอย่าง

ทศนคติด้านความเชื่อทางศาสนาของกลุ่มตัวอย่าง จากตารางที่ 5.15 พบว่า ทศนคติที่ผู้บริจาคลิทธิกลุ่มตัวอย่าง ตอบว่าเห็นด้วยอย่างยิ่ง มากที่สุด คือ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ร้อยละ 62.0 สำหรับทศนคติที่ผู้บริจาคลิทธิกลุ่มตัวอย่าง ตอบว่าเห็นด้วย มากที่สุด คือ ทำบุญกุศลมากเท่าไร จะได้รับผลบุญมากเท่านั้น ร้อยละ 34.8 ส่วนทศนคติที่ผู้บริจาคลิทธิกลุ่มตัวอย่าง ตอบว่าไม่แน่ใจ มากที่สุด คือ มนุษย์ตายแล้วมีการเกิดใหม่อีก ร้อยละ 40.0

เมื่อพิจารณาคะแนนรวมเฉลี่ยในแต่ละทศนคติ พบว่า ทศนคติที่ว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว มีระดับคะแนนความเชื่อเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.49 รองลงมา ได้แก่ ทศนคติที่ว่า ทำบุญกุศลมากเท่าไรจะได้รับผลบุญมากเท่านั้น และมนุษย์ตายแล้วมีการเกิดใหม่อีก มีระดับคะแนนความเชื่อเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 และ 3.63 ตามลำดับ หากพิจารณาคะแนนเฉลี่ยความเชื่อทางศาสนาของผู้บริจาคลิทธิกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงอายุ จากตารางที่ 5.16 พบว่า ผู้บริจาคลิทธิกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี มีคะแนนความเชื่อทางศาสนาเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุอยู่ในช่วง 21-30, 31-40, 41-50 และ 51-60 ปี มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.04, 4.05, 4.14 และ 3.86 ตามลำดับ นั่นคือ ถ้าผู้บริจาคลิทธิกลุ่มตัวอย่างมีอายุมากขึ้น มีแนวโน้มที่ระดับความเชื่อทางศาสนาจะเพิ่มขึ้น แต่เมื่อผู้บริจาคลิทธิกลุ่มตัวอย่างมีอายุมากขึ้นถึงระดับหนึ่งความเชื่อทางศาสนาจะลดลง

5.1.6 ระดับการรับรู้เกี่ยวกับการบริจาคลิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

จากตารางที่ 5.17 แสดงการรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการบริจาคลิทธิของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ประเด็นที่ผู้บริจาคลิทธิกลุ่มตัวอย่างทราบมากกว่าไม่ทราบ ได้แก่ เมื่อบริจาคลิทธิครบตามจำนวนที่สภาทนายความกำหนดจะได้รับเข็มที่ระลึกผู้บริจาคลิทธิ ร้อยละ 75.8 และ การบริจาคลิทธิเป็นการกระตุ้นให้ไขกระดูกทำงานดีขึ้น ระบบไหลเวียนโลหิตทำงานดี เป็นผลดีต่อสุขภาพร่างกาย ร้อยละ 72.5 สำหรับประเด็นที่ผู้บริจาคลิทธิกลุ่มตัวอย่างไม่ทราบมากกว่าทราบ ได้แก่ ได้รับสิทธิการลดหย่อนค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลในอัตราที่กำหนด ร้อยละ 84.3 ผู้บริจาคลิทธิตัวอย่างสม่ำเสมอจะได้รับสิทธิในการตรวจสารเคมีในโลหิตฟรี ร้อยละ 82.5 เมื่อบริจาคลิทธิครบ 7 ครั้งขึ้นไป ผู้บริจาคลิทธิจะได้รับสิทธิพิเศษกรณีฉุกเฉิน ต้องการโลหิตด่วนเพื่อการรักษาพยาบาลจะได้รับทันที ร้อยละ 72.5 และเมื่อบริจาคลิทธิครบ 50 ครั้ง 75 ครั้ง และ 100 ครั้ง จะได้รับเหรียญกาชาดสมนาคุณ ร้อยละ 55.3

คะแนนรวมการรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการบริจาคโลหิตจะอยู่ในช่วง 0 – 6 คะแนน โดยมีคะแนนรวมเฉลี่ย เท่ากับ 2.53 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.54 เมื่อพิจารณาคะแนนรวมการรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการบริจาคโลหิต จากตารางที่ 5.18 พบว่า ผู้บริจาคมีระดับคะแนนการรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับการบริจาคโลหิตอยู่ในช่วง 1 – 2 คะแนน มากที่สุด ร้อยละ 43.3 รองลงมา มีคะแนนรวมอยู่ในช่วง 3 – 4 และ 5 – 6 ร้อยละ 37.8 และ 11.0 ตามลำดับ ส่วนผู้บริจาคที่ไม่ทราบถึงประโยชน์ที่ได้จากการบริจาคโลหิต คิดเป็นร้อยละ 8.0

จากตารางที่ 5.19 แสดงการรับรู้ถึงสถานการณ์ความไม่เพียงพอของโลหิตของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ประเด็นที่ผู้บริจาคโลหิตทราบมากกว่าไม่ทราบ ได้แก่ การขาดแคลนโลหิตเป็นปัญหาสำคัญอย่างหนึ่งในการรักษาผู้ป่วย ร้อยละ 95.5 ปริมาณโลหิตที่จัดหาได้ในปัจจุบัน ยังไม่เพียงพอและพร้อมใช้ได้ที่ต่อความต้องการใช้ของผู้ป่วย ร้อยละ 84.3 ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย มักประสบปัญหาขาดแคลนโลหิตในบางช่วงเวลาของปี ร้อยละ 81.0 และการช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุ หรือการผ่าตัดผู้ป่วย 1 ราย อาจต้องใช้โลหิตของผู้บริจาคมากกว่า 1 คน ร้อยละ 67.3 มีเพียงประเด็นที่ว่า โลหิตที่ได้รับจากการบริจาค 1 ถุง จะสามารถเก็บไว้ได้เพียง 21 – 42 วัน เท่านั้นที่ผู้บริจาคโลหิตไม่ทราบมากกว่าทราบ ร้อยละ 82.5

คะแนนรวมอยู่ในช่วง 0 – 5 คะแนน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนรวมเฉลี่ย เท่ากับ 3.43 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.14 เมื่อพิจารณาคะแนนรวมการรับรู้ถึงสถานการณ์ความไม่เพียงพอของโลหิต จากตารางที่ 5.20 พบว่า ผู้บริจาคกลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนการรับรู้ถึงสถานการณ์ความไม่เพียงพอของโลหิตอยู่ในช่วง 4 – 5 คะแนน มากที่สุด ร้อยละ 57.8 รองลงมา มีคะแนนรวมอยู่ในช่วง 2 – 3 และ 0 – 1 ร้อยละ 34.8 และ 7.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 5.15

คะแนนเฉลี่ยรวมของผู้บริจาคลิทธิกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามทัศนคติด้านความเชื่อทางศาสนา

หน่วย : คน (ร้อยละ)

ข้อความ	ความถี่ (ร้อยละ)					คะแนนเฉลี่ย
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	
1. ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว	248 (62.0)	112 (28.0)	32 (8.0)	5 (1.3)	3 (0.8)	4.49
2. มนุษย์ตายแล้วมีการเกิดใหม่อีก	87 (21.8)	120 (30.0)	160 (40.0)	24 (6.0)	9 (2.3)	3.63
3. ทำบุญกุศลมากเท่าไร จะได้รับผล บุญมากเท่านั้น	137 (34.3)	139 (34.8)	105 (26.3)	10 (2.5)	9 (2.3)	3.96

หมายเหตุ : ความคิดเห็นทางด้านปัจจัยความเชื่อทางศาสนา แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และ

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยให้คะแนน 5 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ

ที่มา : จากการสำรวจและคำนวณ

ตารางที่ 5.16

คะแนนเฉลี่ยความเชื่อทางศาสนา จำแนกตามอายุของผู้บริจาคโลหิตกลุ่มตัวอย่าง

อายุ	คะแนนเฉลี่ยความเชื่อทางศาสนา	จำนวนผู้บริจาค (คน)
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	3.82	36
21 – 30 ปี	4.04	158
31 – 40 ปี	4.05	133
41 – 50 ปี	4.14	57
51 – 60 ปี	3.86	16
รวม	4.03	400

ที่มา : จากการสำรวจและคำนวณ

ตารางที่ 5.17

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการบริจาคโลหิต

หน่วย : คน (ร้อยละ)

ประเด็น	จำนวน (ร้อยละ)	
	ไม่ทราบ	ทราบ
1. เมื่อบริจาคโลหิตครบตามจำนวนที่สภาภชาชาติกำหนดจะ ได้รับเข็มที่ระลึกผู้บริจาคโลหิต	97 (24.3)	303 (75.8)
2. เมื่อบริจาคโลหิตครบ 50 ครั้ง 75 ครั้ง และ 100 ครั้ง จะได้รับ เหรียญกาชาดสมนาคุณ	221 (55.3)	179 (44.8)
3. บริจาคโลหิตครบ 7 ครั้งขึ้นไป ได้รับสิทธิการลดหย่อน ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ในอัตราที่กำหนด	337 (84.3)	63 (15.8)
4. ผู้บริจาคโลหิตจะได้รับสิทธิพิเศษกรณีฉุกเฉิน ต้องการโลหิต ด่วนเพื่อการรักษาพยาบาลจะได้รับทันที	290 (72.5)	110 (27.5)
5. ผู้บริจาคโลหิตอย่างสม่ำเสมอจะได้รับสิทธิในการตรวจ สารเคมีในโลหิตฟรี	330 (82.5)	70 (17.5)
6. การบริจาคโลหิตเป็นการกระตุ้นให้ไขกระดูกทำงานดีขึ้น ระบบไหลเวียนโลหิตทำงานดี เป็นผลดีต่อสุขภาพร่างกาย	110 (27.5)	290 (72.5)

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ 5.18

จำนวนและร้อยละของผู้บริจาคโลหิตกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคะแนนรวมระดับการรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการบริจาคโลหิต

คะแนนรวมระดับการรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการบริจาคโลหิต	จำนวนผู้บริจาคโลหิต (คน)	สัดส่วน (ร้อยละ)
0	32	8.0
1 – 2	173	43.3
3 – 4	151	37.8
5 – 6	44	11.0

ที่มา : จากการสำรวจและคำนวณ

ตารางที่ 5.19

จำนวนและร้อยละของผู้บริจาคโลหิตกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการรับรู้ถึงสถานการณ์ความไม่เพียงพอของโลหิต

หน่วย : คน (ร้อยละ)

ประเด็น	จำนวน (ร้อยละ)	
	ไม่ทราบ	ทราบ
1. โลหิตที่ได้รับจากการบริจาค 1 ถุง จะสามารถเก็บไว้ได้เพียง 21 – 42 วัน	330 (82.5)	70 (17.5)
2. การช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุ หรือการผ่าตัดผู้ป่วย 1 ราย อาจต้องใช้โลหิตของผู้บริจาค มากกว่า 1 คน	131 (32.8)	269 (67.3)
3. ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย มักประสบปัญหาขาดแคลนโลหิตในบางช่วงเวลาของปี	76 (19.0)	324 (81.0)
4. ปริมาณโลหิตที่จัดหาได้ในปัจจุบัน ยังไม่เพียงพอและพร้อมใช้ได้ทันทีต่อความต้องการใช้ของผู้ป่วย	63 (15.8)	337 (84.3)
5. การขาดแคลนโลหิตเป็นปัญหาสำคัญอย่างหนึ่งในการรักษาผู้ป่วย	18 (4.5)	382 (95.5)

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ 5.20

จำนวนและร้อยละของผู้บริจาคโลหิตกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคะแนนรวมระดับการรับรู้ถึง
สถานการณ์ความไม่เพียงพอของโลหิต

คะแนนรวมระดับการรับรู้ถึง สถานการณ์ความไม่เพียงพอของโลหิต	จำนวนผู้บริจาคโลหิต (คน)	สัดส่วน (ร้อยละ)
0 – 1	30	7.5
2 – 3	139	34.8
4 – 5	231	57.8

ที่มา : จากการสำรวจและคำนวณ

5.2 การวิเคราะห์ปัจจัยกำหนดจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตของผู้บริจาค

การวิเคราะห์ปัจจัยกำหนดจำนวนครั้งการบริจาคโลหิต แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่หนึ่ง การทดสอบแบบจำลอง และส่วนที่สอง ปัจจัยกำหนดจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตของผู้บริจาค ดังนี้

5.2.1 การทดสอบแบบจำลอง

ในการทดสอบแบบจำลอง ประกอบด้วย การทำการทดสอบความเหมาะสมของแบบจำลอง โดยวิธี LR-test และ McFadden's R^2 นอกจากนั้น ทำการทดสอบปัญหา Multicollinearity มีรายละเอียดดังนี้

1. การทดสอบความเหมาะสมของแบบจำลอง

ในการศึกษานี้ได้นำ LR-test มาใช้ในการทดสอบความเหมาะสมของการอธิบายได้ของแบบจำลอง โดยเปรียบเทียบระหว่างแบบจำลองที่มีตัวแปรอิสระ และแบบจำลองที่ไม่มีตัวแปรอิสระ ในแบบจำลองที่ 1 พบว่า LR เท่ากับ 162.35 มีค่า p - value เท่ากับ 0.0000 ซึ่งมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ส่วนในแบบจำลองที่ 2 พบว่า LR เท่ากับ 249.28 มีค่า p - value เท่ากับ 0.0000 ซึ่งมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ดังนั้น สรุปได้ว่าแบบจำลองที่มีตัวแปรอิสระสามารถอธิบายได้ดีกว่าแบบจำลองที่ไม่มีตัวแปรอิสระ

สำหรับการวัดความสามารถในการอธิบายของตัวแปรอิสระต่อตัวแปรตาม จะใช้วิธี McFadden's R^2 โดยในแบบจำลองที่ 1 พบว่า McFadden's R^2 มีค่าเท่ากับ 0.097 หมายความว่า ตัวแปรอิสระที่ใช้ในแบบจำลองทั้งหมดสามารถอธิบายจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตได้ ร้อยละ 9.7 และในแบบจำลองที่ 2 พบว่า McFadden's R^2 มีค่าเท่ากับ 0.138 หมายความว่า ตัวแปรอิสระที่ใช้ในแบบจำลองทั้งหมดสามารถอธิบายจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตได้ ร้อยละ 13.8 (แสดงในภาคผนวก ค)

2. การทดสอบปัญหา Multicollinearity

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (correlation coefficient) ระหว่างตัวแปรอิสระทั้งหมด แสดงในภาคผนวก ง พบว่า ตัวแปรอิสระที่นำมาใช้ในแบบจำลองส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในระดับต่ำ ไม่เกิน 0.5 แต่มีตัวแปรอิสระบางตัวที่มีความสัมพันธ์กันเกิน 0.5 เนื่องจากตัวแปรอิสระเหล่านี้เป็นตัวแปรที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน ได้แก่ ตัวแปรในกลุ่มของแรงจูงใจ และตัวแปรในกลุ่มความเชื่อทางศาสนา นอกจากนี้จึงได้ทำการทดสอบปัญหา Multicollinearity โดยใช้วิธี VIF ในการทดสอบว่า ตัวแปรอธิบายแต่ละตัวในแบบจำลองมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่นๆ ในแบบจำลองมากน้อยเพียงใด ซึ่งจากการคำนวณค่า VIF พบว่า ตัวแปรแต่ละตัวมีค่า VIF ไม่เกิน 5 ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่นำมาใช้ในการวัดว่าเกิดปัญหา Multicollinearity หรือไม่ (Studenmund, 1997 p.276) ดังนั้น สรุปได้ว่าตัวแปรอธิบายทุกตัวในแบบจำลองทั้งสองแบบจำลอง ไม่เกิดปัญหา Multicollinearity แสดงดังตารางที่ 5.21

ตารางที่ 5.21

ค่า VIF ของตัวแปรอธิบายในแบบจำลอง

VIF	แบบจำลองที่ 1	แบบจำลองที่ 2
AGE	1.62	1.60
STA	1.49	1.47
FREQ_F	1.32	1.33
TIME_GO	1.11	1.14
FEAR	1.15	1.18

ที่มา : จากการคำนวณ

ตารางที่ 5.21 (ต่อ)

VIF	แบบจำลองที่ 1	แบบจำลองที่ 2
INCEN_EGO1	2.75	2.79
INCEN_EGO2	2.22	2.24
INCEN_EGO3	2.37	2.31
INCEN_EGO4	2.08	2.06
INCEN_EGO5	2.22	2.24
INCEN_EGO6	2.10	2.16
INCEN_EGO7	1.84	1.77
INCEN_EGO8	1.89	1.79
INCEN_AL1	1.60	1.56
INCEN_AL2	1.66	1.60
SATIS	1.10	1.13
CAMP	1.15	1.15
BELIEF1	1.30	1.31
BELIEF2	1.51	1.50
BELIEF3	1.78	1.76
PER_BENE	1.20	1.20
PER_NEED	1.11	1.13

ที่มา : จากการคำนวณ

5.2.2 ปัจจัยกำหนดจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตของผู้บริจาคโลหิต

การศึกษาปัจจัยกำหนดจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตของผู้บริจาค ได้ใช้แบบจำลองปัวซองในการประมาณค่า ในการศึกษาเบื้องต้นทำการประมาณค่าแบบจำลองโดยพิจารณาจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตในช่วงระยะเวลาต่างกัน พบว่า แบบจำลองที่พิจารณาจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตในช่วงระยะเวลา 2 และ 3 ปี ให้ผลการประมาณค่าที่ดีกว่าแบบจำลองที่พิจารณาจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตในช่วงระยะเวลา 1 ปี (แสดงในภาคผนวก ค) เพราะพฤติกรรมกรรมการบริจาคโลหิตของผู้บริจาคอาจไม่คงที่ตลอดเวลา การวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการ

บริจาคนิตโดยเพิ่มระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาให้นานขึ้น จะสามารถสะท้อนถึงพฤติกรรมของผู้บริจาคนิตได้ดีกว่า ฉะนั้น การพิจารณาจำนวนครั้งการบริจาคนิตในช่วงระยะ 2 และ 3 ปี จึงมีความเหมาะสมมากกว่า

นอกจากนี้ ผู้ที่มีระยะเวลาการบริจาคนิตที่ผ่านมาต่างกันจะมีประสบการณ์การบริจาคนิตแตกต่างกัน โดยประสบการณ์การบริจาคนิตที่เพิ่มขึ้นจะทำให้ต้นทุนของการบริจาคนิตลดลงเรื่อยๆ ในทางกลับกันอรรถประโยชน์ของการบริจาคนิตจะเพิ่มขึ้นด้วย จึงคาดว่าผู้ที่มีระยะเวลาการบริจาคนิตที่ผ่านมาแตกต่างกัน น่าจะมีปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจไปบริจาคนิตต่างกัน เช่น ปัจจัยแรงจูงใจด้านเข็มที่ระลึก/เหรียญกาชาดฯ หรือระดับความกลัว เป็นต้น ดังนั้น งานศึกษานี้จึงแบ่งการพิจารณาออกเป็น 2 แบบจำลอง

แบบจำลองที่ 1 กำหนดให้พิจารณาปัจจัยกำหนดจำนวนครั้งการบริจาคนิตในช่วงระยะเวลา 2 ปี ซึ่งพิจารณาจากผู้บริจาคนิตที่เริ่มบริจาคนิตตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป มีทั้งหมด 344 ตัวอย่าง

แบบจำลองที่ 2 พิจารณาปัจจัยกำหนดจำนวนครั้งการบริจาคนิตในช่วงระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา ซึ่งพิจารณาจากผู้บริจาคนิตที่เริ่มบริจาคนิตตั้งแต่ 4 ปีขึ้นไป มีทั้งหมด 295 ตัวอย่าง

จากการประมาณค่าพบว่า แบบจำลองที่ 2 ให้ผลการประมาณค่าที่ดีกว่าแบบจำลองที่ 1 โดยผลการวิเคราะห์ปัจจัยกำหนดจำนวนครั้งการบริจาคนิตของแบบจำลองที่ 1 จะแสดงในภาคผนวก ค ส่วนผลการวิเคราะห์ของแบบจำลองที่ 2 จะรวบรวมไว้ในตารางที่ 5.23 มีรายละเอียดดังนี้¹

ตารางที่ 5.22

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทผู้บริจาคนิต

ประเภทผู้บริจาคนิต	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผู้เริ่มบริจาคนิตมาแล้ว 2 ปี (เริ่มบริจาคนิตปี พ.ศ.2551)	56	14.0
ผู้เริ่มบริจาคนิตมาแล้ว 3 ปี (เริ่มบริจาคนิตปี พ.ศ. 2550)	49	12.25
ผู้เริ่มบริจาคนิตมาแล้ว 4 ปีขึ้นไป (เริ่มบริจาคนิตตั้งแต่ปี พ.ศ.2549 ขึ้นไป)	295	73.75
รวม	400	100.0

ที่มา : จากการสำรวจ

¹ ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการทดลองปรับเปลี่ยนแบบจำลองใหม่ โดยตัดตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันออกพบว่า ผลการประมาณค่าแบบจำลองไม่มีการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น ในการศึกษาจะคงตัวแปรต่างๆ ไว้ เนื่องจากทำให้ทราบถึงผลกระทบ และทิศทางที่เกิดจากตัวแปรต่างเหล่านั้น เพื่อการอธิบายที่ดีกว่า โดยผลการประมาณค่าแบบจำลองที่ตัดตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กัน แสดงในภาคผนวก ค

ตารางที่ 5.23

ผลการประมาณค่าตัวแปรโดยใช้แบบจำลอง Poisson ในแบบจำลองที่ 2

ตัวแปร	แบบจำลองที่ 2	
	ค่าสัมประสิทธิ์	ผลกระทบส่วนเพิ่ม
อายุ (age)	0.0086674***	0.0462987
สถานภาพ (sta)	0.1874071***	0.9128651
จำนวนครั้งการบริจาคในปีแรก (freq_f)	0.2048226***	1.094103
ระยะเวลาเดินทาง (time_go)	-0.0023642***	-0.0126288
ระดับความกลัว (fear)	-0.0483689*	-0.2583726
เข็มที่ระลึก เหรียญ (incen_ego1)	0.0909815***	0.4859969
สิทธิการรักษาพยาบาล (incen_ego2)	-0.0548876*	-0.2931936
ของที่ระลึก (incen_ego3)	0.0182306	0.0973824
ตรวจสุขภาพและเลือด(incen_ego4)	0.0514323*	0.2747363
สุขภาพแข็งแรง (incen_ego5)	-0.0685762**	-0.366314
ได้รับการชื่นชม (incen_ego6)	-0.0392156	-0.2094782
ได้บุญกุศล (incen_ego7)	-0.0580256*	-0.3099558
รู้สึกภาคภูมิใจ (incen_ego8)	0.033179	0.1772326
รู้ว่ามีความต้องการใช้โลหิต (incen_al1)	-0.0536762*	-0.2867224
ความรับผิดชอบต่อสังคม (incen_al2)	0.0878853***	0.4694576
ระดับความพึงพอใจ (satis)	-0.1115196***	-0.5957054
โครงการรณรงค์ (camp)	-0.2775285***	-1.708619
ความเชื่อเรื่องบาปบุญ (belief1)	0.0290966	0.1554257
ความเชื่อเรื่องชาติหน้า (belief2)	0.0450245	0.2405075
ความเชื่อที่ทำบุญมากได้มาก (belief3)	-0.0609274*	-0.3254567
ระดับการรับรู้ถึงประโยชน์การบริจาค (per_bene)	0.051027***	0.2725714
ระดับการรับรู้ถึงความขาดแคลนโลหิต (per_need)	0.0613493**	0.3277103
ค่าคงที่ (constant)	1.424676	-

หมายเหตุ : ***, **, * หมายถึง มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 99, 95, 90

ที่มา : จากการคำนวณโดยใช้โปรแกรม STATA

จากตารางที่ 5.23 ผลการประมาณค่าตัวแปรในแบบจำลองที่ 2 สามารถวิเคราะห์ผลการประมาณค่าแต่ละตัวแปรได้ ดังนี้

ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์

1. อายุ (AGE)

อายุของผู้บริจาคโลหิตมีผลต่อจำนวนครั้งการบริจาคโลหิต อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 โดยมีเครื่องหมายหน้าสัมประสิทธิ์เป็นบวก แสดงว่า ผู้บริจาคโลหิตกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากกว่าจะมีจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตมากกว่า ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาผลกระทบส่วนเพิ่ม พบว่า ณ ระดับค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระ หากอายุของผู้บริจาคโลหิตที่มากขึ้น (ลดลง) 1 ปี จะทำให้ผู้บริจาคโลหิตกลุ่มตัวอย่างไปบริจาคโลหิตเพิ่มขึ้น (ลดลง) 0.04 ครั้งภายในระยะเวลา 3 ปี

2. สถานภาพ (STA)

สถานภาพของผู้บริจาคโลหิตมีผลต่อจำนวนครั้งการบริจาคโลหิต อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 โดยมีเครื่องหมายหน้าสัมประสิทธิ์เป็นบวก แสดงว่า ผู้บริจาคโลหิตกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพโสดจะมีจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตมากกว่า ผู้บริจาคโลหิตที่มีสถานภาพสมรส หม้าย หย่าร้าง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาผลกระทบส่วนเพิ่ม พบว่า ณ ค่าฐานนิยม ผู้บริจาคโลหิตที่มีสถานภาพโสดจะไปบริจาคโลหิตมากกว่า ผู้บริจาคโลหิตที่มีสถานภาพสมรส หม้าย หรือหย่าร้าง 0.91 ครั้งภายในระยะเวลา 3 ปี

ปัจจัยด้านพฤติกรรมการบริจาค

จำนวนครั้งการบริจาคโลหิตในปีแรกที่เริ่มบริจาค (FREQ_F)

จำนวนครั้งการบริจาคโลหิตในปีแรกที่เริ่มบริจาคมีผลต่อจำนวนครั้งการบริจาคโลหิต อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 โดยมีเครื่องหมายหน้าสัมประสิทธิ์เป็นบวก แสดงว่า ถ้าจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตในปีแรกที่เริ่มบริจาคมากขึ้น ส่งผลให้จำนวนครั้งการบริจาคโลหิต (ในช่วงระยะเวลาที่ทำการศึกษา) ของกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาผลกระทบส่วนเพิ่ม พบว่า ณ ระดับค่าเฉลี่ย หากผู้บริจาคโลหิตมีจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตในปีแรกที่เริ่มบริจาคโลหิตเพิ่มขึ้น (ลดลง) 1 ครั้ง ส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างไปบริจาคโลหิตเพิ่มขึ้น (ลดลง) 1.09 ครั้งภายในระยะเวลา 3 ปี

ปัจจัยด้านต้นทุน

1. ระยะเวลาเดินทาง (TIME_GO)

ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางไปบริจาคโลหิตมีผลต่อจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 โดยมีเครื่องหมายหน้าสัมประสิทธิ์เป็นลบ แสดงว่า ถ้าระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางไปบริจาคโลหิตลดลง ส่งผลให้จำนวนครั้งการบริจาคโลหิตเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาผลกระทบส่วนเพิ่ม พบว่า ณ ระดับค่าเฉลี่ย หากผู้บริจาคโลหิตกลุ่มตัวอย่างใช้ระยะเวลาในการเดินทางไปบริจาคโลหิตลดลง (เพิ่มขึ้น) 1 นาที จะส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างไปบริจาคโลหิตเพิ่มขึ้น (ลดลง) 0.01 ครั้งภายในระยะเวลา 3 ปี

2. ระดับความกลัวเข็ม กลัวเจ็บ หรือกลัวเลือด (FEAR)

ในแบบจำลองที่ 1 ระดับความกลัวเข็ม กลัวเจ็บ หรือกลัวเลือดไม่มีผลต่อจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตอย่างมีนัยสำคัญ แต่ในแบบจำลองที่ 2 ปัจจัยระดับความกลัวมีผลต่อจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 โดยมีเครื่องหมายหน้าสัมประสิทธิ์เป็นลบ แสดงว่า ถ้าผู้บริจาคโลหิตมีระดับความกลัวเข็ม กลัวเจ็บ หรือกลัวเลือดเพิ่มขึ้น ส่งผลให้จำนวนครั้งการไปบริจาคโลหิตลดลง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาผลกระทบส่วนเพิ่ม พบว่า ในแบบจำลองที่ 2 มีค่าเท่ากับ -0.2583726 แสดงว่า ณ ระดับค่าเฉลี่ย หากกลุ่มตัวอย่างมีระดับความกลัวเข็ม กลัวเจ็บ หรือกลัวเลือดเพิ่มขึ้น (ลดลง) 1 ระดับ จะส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างไปบริจาคโลหิตลดลง (เพิ่มขึ้น) 0.25 ครั้งภายในระยะเวลา 3 ปี

ปัจจัยด้านแรงจูงใจ

1. ปัจจัยที่สะท้อนแรงจูงใจแบบ Egoism ได้แก่

1.1 แรงจูงใจทางด้านเข็มที่ระลึก เหยี่ยูกาชาตสมนาคุณ (INCEN_EGO1)

แรงจูงใจทางด้านเข็มที่ระลึก หรือเหยี่ยูกาชาตสมนาคุณมีผลต่อจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 โดยมีเครื่องหมายหน้าสัมประสิทธิ์เป็นบวก แสดงว่า หากผู้บริจาคให้ความสำคัญกับเข็มที่ระลึก/เหยี่ยูกาชาตสมนาคุณ ในการตัดสินใจมาบริจาคโลหิตเพิ่มขึ้น ส่งผลให้จำนวนครั้งการบริจาคโลหิตเพิ่มขึ้น

เมื่อพิจารณาผลกระทบส่วนเพิ่ม พบว่า ณ ระดับค่าเฉลี่ย หากผู้บริจาคโลหิตมีระดับการให้ความสำคัญกับเข็มที่ระลึก/เหรียญกาชาดสมนาคุณ ในการตัดสินใจไปบริจาคโลหิตเพิ่มขึ้น (ลดลง) 1 ระดับ กลุ่มตัวอย่างนี้จะไปบริจาคโลหิตเพิ่มขึ้น (ลดลง) 0.48 ครั้งภายในระยะเวลา 3 ปี

1.2 แรงจูงใจด้านสิทธิการรักษาพยาบาล (INCEN_EGO2)

แรงจูงใจด้านการรักษาพยาบาลมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับจำนวนครั้งการบริจาคโลหิต อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 หมายความว่า ผู้บริจาคที่มีจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตมากจะให้ความสำคัญกับแรงจูงใจด้านการรักษาพยาบาลน้อยกว่า ผู้บริจาคที่มีจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตน้อยกว่า

เมื่อพิจารณาผลกระทบส่วนเพิ่ม พบว่า ณ ระดับค่าเฉลี่ย หากผู้บริจาคโลหิตมีระดับการให้ความสำคัญกับสิทธิการรักษาพยาบาลลดลง (เพิ่มขึ้น) 1 ระดับ กลุ่มตัวอย่างนี้จะไปบริจาคโลหิตเพิ่มขึ้น (ลดลง) 0.29 ครั้งภายในระยะเวลา 3 ปี กล่าวคือ ผู้บริจาคโลหิตกลุ่มตัวอย่างยังมีจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตมากขึ้น จะตัดสินใจไปบริจาคโลหิตด้วยแรงจูงใจด้านสิทธิการรักษาพยาบาลลดลง

1.3 แรงจูงใจด้านการได้รับการตรวจเลือด ตรวจสุขภาพ (INCEN_EGO4)

แรงจูงใจด้านการได้รับการตรวจเลือด/ตรวจสุขภาพมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับจำนวนครั้งการบริจาคโลหิต อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 แสดงว่า หากผู้บริจาคให้ความสำคัญกับการได้รับการตรวจเลือด/ตรวจสุขภาพ ในการตัดสินใจมาบริจาคโลหิตเพิ่มขึ้น ส่งผลให้จำนวนครั้งการไปบริจาคโลหิตเพิ่มขึ้น

เมื่อพิจารณาผลกระทบส่วนเพิ่ม พบว่า ณ ระดับค่าเฉลี่ย หากผู้บริจาคโลหิตมีระดับการให้ความสำคัญกับการได้รับการตรวจเลือด/ตรวจสุขภาพเพิ่มขึ้น (ลดลง) 1 ระดับ กลุ่มตัวอย่างนี้จะไปบริจาคโลหิตเพิ่มขึ้น (ลดลง) 0.27 ครั้งภายในระยะเวลา 3 ปี

1.4 แรงจูงใจด้านความแข็งแรงของสุขภาพร่างกาย (INCEN_EGO5)

ในแบบจำลองที่ 1 แรงจูงใจด้านความแข็งแรงของสุขภาพร่างกายไม่มีผลต่อจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตอย่างมีนัยสำคัญ แต่ในแบบจำลองที่ 2 แรงจูงใจด้านความแข็งแรงของสุขภาพร่างกายจากการบริจาคโลหิตมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับจำนวนครั้งการบริจาคโลหิต อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หมายความว่า ผู้บริจาคที่มีจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตมาก จะให้ความสำคัญกับแรงจูงใจด้านความแข็งแรงของสุขภาพร่างกายจากการบริจาคโลหิตน้อยกว่า ผู้บริจาคที่มีจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตน้อยกว่า

เมื่อพิจารณาผลกระทบส่วนเพิ่ม พบว่า ณ ระดับค่าเฉลี่ย หากผู้บริจาคโลหิตมีระดับการให้ความสำคัญกับแรงจูงใจด้านความแข็งแรงของสุขภาพร่างกายลดลง (เพิ่มขึ้น) 1 ระดับ กลุ่มตัวอย่างนี้จะไปบริจาคโลหิตเพิ่มขึ้น (ลดลง) 0.36 ครั้งภายในระยะเวลา 3 ปี กล่าวคือ ผู้บริจาคโลหิตกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตมากขึ้น จะตัดสินใจไปบริจาคโลหิตด้วยแรงจูงใจด้านความแข็งแรงของสุขภาพร่างกายลดลง

1.5 แรงจูงใจด้านบุญกุศล (INCEN_EGO7)

แรงจูงใจด้านบุญกุศลมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับจำนวนครั้งการบริจาคโลหิต อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 แสดงว่า ผู้บริจาคที่มีจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตมากจะให้ความสำคัญกับแรงจูงใจด้านบุญกุศลน้อยกว่า ผู้บริจาคที่มีจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตน้อยกว่า

เมื่อพิจารณาผลกระทบส่วนเพิ่ม พบว่า ณ ระดับค่าเฉลี่ย หากผู้บริจาคโลหิตมีระดับการให้ความสำคัญกับแรงจูงใจด้านบุญกุศลลดลง (เพิ่มขึ้น) 1 ระดับ กลุ่มตัวอย่างนี้จะไปบริจาคโลหิตเพิ่มขึ้น (ลดลง) 0.30 ครั้งภายในระยะเวลา 3 ปี กล่าวคือ ผู้บริจาคโลหิตกลุ่มตัวอย่างยังมีจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตมากขึ้นจะตัดสินใจไปบริจาคโลหิตด้วยแรงจูงใจด้านบุญกุศลลดลง

2. ปัจจัยที่สะท้อนแรงจูงใจแบบ Altruism ได้แก่

2.1 แรงจูงใจจากการรู้ถึงความต้องการใช้โลหิตหรือขาดแคลนโลหิต (INCEN_AL1)

แรงจูงใจจากการรู้ถึงความต้องการใช้โลหิต มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับจำนวนครั้งการบริจาคโลหิต อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 นั่นคือ ผู้บริจาคกลุ่มตัวอย่างยังมีจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตมากขึ้น จะให้ความสำคัญกับแรงจูงใจจากการรู้ถึงความต้องการใช้โลหิตหรือขาดแคลนโลหิตในการตัดสินใจไปบริจาคโลหิตลดลง

เมื่อพิจารณาผลกระทบส่วนเพิ่ม พบว่า ณ ระดับค่าเฉลี่ย หากผู้บริจาคโลหิตมีระดับการให้ความสำคัญกับแรงจูงใจจากการรู้ถึงความต้องการใช้โลหิต ลดลง (เพิ่มขึ้น) 1 ระดับ กลุ่มตัวอย่างนี้จะไปบริจาคโลหิตเพิ่มขึ้น (ลดลง) 0.28 ครั้งภายในระยะเวลา 3 ปี

2.2 แรงจูงใจในการบริจาคโลหิตว่า เป็นความรับผิดชอบต่อสังคมที่ควรช่วยกันบริจาคโลหิต (INCEN_AL2)

แรงจูงใจที่ตัดสินใจมาบริจาคโลหิตเพราะ เป็นความรับผิดชอบต่อสังคมที่ควรช่วยกันบริจาคโลหิต มีผลต่อจำนวนครั้งการบริจาคโลหิต อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 โดยมีเครื่องหมายหน้าสัมประสิทธิ์เป็นบวก นั่นคือ ผู้บริจาคโลหิตกลุ่มตัวอย่างยังมี

จำนวนครั้งการบริจาคโลหิตมากขึ้นจะให้ความสำคัญกับแรงจูงใจด้านความรับผิดชอบต่อสังคมที่ควรช่วยกันบริจาคโลหิต ในการตัดสินใจไปบริจาคโลหิตเพิ่มขึ้น

เมื่อพิจารณาผลกระทบส่วนเพิ่ม พบว่า ณ ระดับค่าเฉลี่ย หากผู้บริจาคโลหิตมีระดับการให้ความสำคัญกับแรงจูงใจด้านความรับผิดชอบต่อสังคมที่ควรช่วยกันบริจาคโลหิต เพิ่มขึ้น (ลดลง) 1 ระดับ กลุ่มตัวอย่างนี้จะไปบริจาคโลหิตเพิ่มขึ้น (ลดลง) 0.46 ครั้งภายในระยะเวลา 3 ปี

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคโลหิต

1. ระดับความพึงพอใจการบริการของเจ้าหน้าที่ (SATIS)

ระดับความพึงพอใจการบริการของเจ้าหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับจำนวนครั้งการบริจาคโลหิต อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 แสดงว่า ผู้บริจาคโลหิตที่มีจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตมากจะมีระดับความพึงพอใจในการบริการของเจ้าหน้าที่น้อยกว่า ผู้บริจาคที่มีจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตน้อยกว่า ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สำหรับผู้ที่ไปบริจาคโลหิตบ่อยครั้งความพึงพอใจในการบริการของเจ้าหน้าที่มีอิทธิพลลดลงต่อการตัดสินใจไปบริจาคโลหิต และเมื่อบริจาคโลหิตไปเรื่อยๆ ผู้บริจาคอาจตัดสินใจไปบริจาคด้วยแรงจูงใจอื่นๆ แทน ดังนั้น แม้ผู้บริจาคโลหิตบ่อยครั้งจะมีระดับความพึงพอใจลดลง แต่ผู้บริจาคก็ยังคงไปบริจาคโลหิตอยู่

เมื่อพิจารณาผลกระทบส่วนเพิ่ม พบว่า ณ ระดับค่าเฉลี่ย หากผู้บริจาคโลหิตมีระดับความพึงพอใจลดลง (เพิ่มขึ้น) 1 ระดับ กลุ่มตัวอย่างนี้จะไปบริจาคโลหิตเพิ่มขึ้น (ลดลง) 0.59 ครั้งภายในระยะเวลา 3 ปี

2. การโครงการการรณรงค์บริจาคโลหิต (CAMP)

การจัดโครงการรณรงค์บริจาคโลหิตมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับจำนวนครั้งการบริจาคโลหิต อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 แสดงว่า ผู้บริจาคกลุ่มตัวอย่างที่ตอบว่าโครงการรณรงค์ไม่มีผลทำให้บริจาคโลหิตเพิ่มขึ้นจะมีจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตมากกว่า ผู้บริจาคกลุ่มตัวอย่างที่ตอบว่าโครงการรณรงค์มีผลทำให้บริจาคโลหิตเพิ่มขึ้น

เมื่อพิจารณาผลกระทบส่วนเพิ่ม พบว่า ณ ค่าฐานนิยม กลุ่มตัวอย่างที่ตอบว่าโครงการรณรงค์ไม่มีผลทำให้บริจาคโลหิตเพิ่มขึ้น จะมีจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตมากกว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบว่าโครงการรณรงค์มีผลทำให้บริจาคโลหิตเพิ่มขึ้น 1.70 ครั้งภายในระยะเวลา 3 ปี นั่นคือ ผู้บริจาคกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตมาก โครงการรณรงค์ไม่มีผลทำให้ไปบริจาคโลหิตมากขึ้น อาจเนื่องมาจาก การจัดโครงการรณรงค์ถือเป็นการให้ข้อมูลแก่ผู้บริจาค ซึ่ง

สำหรับผู้ที่ไปบริจาคโลหิตบ่อยครั้งน่าจะรู้ข้อมูลต่างๆ อยู่แล้ว จึงทำให้การจัดโครงการรณรงค์มีไม่ผลทำให้บริจาคโลหิตเพิ่มขึ้น

ปัจจัยด้านความเชื่อทางศาสนา

1. ระดับความเชื่อทางศาสนาที่ว่า ทำบุญมากเท่าไรจะได้รับบุญมากเท่านั้น (BELIEF3)

ระดับความเชื่อเกี่ยวกับบุญกุศลมีความสัมพันธ์ในทิศทางลบต่อจำนวนครั้งการบริจาคโลหิต อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมันร้อยละ 90 ในแบบจำลองที่ 2 แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งการบริจาคอย่างมีนัยสำคัญ ในแบบจำลองที่ 1 แสดงว่า ผู้บริจาคโลหิตที่มีจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตมากกว่า จะมีระดับความเชื่อที่ว่า ทำบุญมากเท่าไรจะได้รับบุญมากเท่านั้น น้อยกว่า ผู้บริจาคที่มีจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตน้อยกว่า ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาผลกระทบส่วนเพิ่ม พบว่า ณ ระดับค่าเฉลี่ย หากผู้บริจาคมีระดับความเชื่อทางศาสนาที่ว่า ทำบุญมากเท่าไรจะได้รับผลบุญมากเท่านั้นลดลง (เพิ่มขึ้น) 1 ระดับ มีแนวโน้มที่กลุ่มตัวอย่างนี้จะไปบริจาคโลหิตเพิ่มขึ้น (ลดลง) 0.32 ครั้งภายในระยะเวลา 3 ปี นั่นคือ ผู้บริจาคโลหิตยิ่งมีจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตมากขึ้นจะมีระดับความเชื่อทางศาสนาที่ว่า ทำบุญมากเท่าไรจะได้รับผลบุญมากเท่านั้น ลดลง

ปัจจัยด้านการรับรู้

1. ระดับการรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการบริจาค (PER_BENE)

ระดับการรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการบริจาคโลหิตมีผลต่อจำนวนครั้งการบริจาคโลหิต อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมันร้อยละ 99 โดยมีเครื่องหมายหน้าสัมประสิทธิ์เป็นบวก แสดงว่า หากระดับการรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการบริจาคโลหิตเพิ่มขึ้น ส่งผลให้จำนวนครั้งการบริจาคโลหิตเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาผลกระทบส่วนเพิ่ม พบว่า ณ ระดับค่าเฉลี่ย หากระดับการรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการบริจาคโลหิตเพิ่มขึ้น (ลดลง) 1 คะแนน จะทำให้ผู้บริจาคโลหิตกลุ่มตัวอย่างไปบริจาคโลหิตเพิ่มขึ้น (ลดลง) 0.27 ครั้งภายในระยะเวลา 3 ปี

2. ระดับการรับรู้ถึงความไม่เพียงพอของโลหิต (PER_NEED)

ระดับการรับรู้ถึงความไม่เพียงพอของโลหิตมีผลต่อจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยมีเครื่องหมายหน้าสัมประสิทธิ์เป็นบวก แสดงว่า หากผู้บริจาคโลหิตกลุ่มตัวอย่างมีระดับการรับรู้ถึงความไม่เพียงพอของโลหิตเพิ่มขึ้นส่งผลให้จำนวนครั้งการบริจาคโลหิตเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาผลกระทบส่วนเพิ่ม พบว่า ณ ระดับค่าเฉลี่ย หากระดับการรับรู้ถึงความไม่เพียงพอของโลหิตเพิ่มขึ้น (ลดลง) 1 คะแนน จะทำให้ผู้บริจาคโลหิตกลุ่มตัวอย่างไปบริจาคโลหิตเพิ่มขึ้น (ลดลง) 0.32 ครั้งภายในระยะเวลา 3 ปี

5.3 อภิปรายผลการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นจากการสำรวจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มในงานศึกษานี้มีความน่าเชื่อถือ เพราะมีความสอดคล้องกับลักษณะของประชากรในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านการกระจายตัวตามสัดส่วนอายุของประชากร และการกระจายตัวตามสัดส่วนของหมู่โลหิตระบบ เอ โอ บี และ เอบี ของประชากร จากผลการศึกษาข้างต้น ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตแบ่งออกได้เป็น 5 ส่วน คือ ปัจจัยลักษณะของผู้บริจาคโลหิต ปัจจัยทางด้านประสบการณ์ในอดีต ปัจจัยด้านแรงจูงใจจากภายใน ปัจจัยด้านแรงจูงใจจากภายนอก และปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกรบริจาคโลหิต สามารถอภิปรายผลการศึกษาโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ปัจจัยลักษณะของผู้บริจาคโลหิตเป็นสิ่งที่ติดตัวมากับผู้บริจาคโลหิตนั้นๆ ได้แก่ อายุของผู้บริจาคโลหิต ปัจจัยสถานภาพของผู้บริจาคโลหิต และปัจจัยระดับความกลัวเข็ม กลัวเจ็บ หรือกลัวเลือด

อายุของผู้บริจาคโลหิต (AGE) พบว่า ผู้ที่มีอายุมากกว่ามีแนวโน้มที่จะไปบริจาคโลหิตบ่อยกว่าผู้ที่มีอายุน้อยกว่า เนื่องจากผู้ที่มีอายุมากจะมีประสบการณ์ชีวิต และมีโอกาสประสบกับประสบการณ์เกี่ยวกับการช่วยเหลือผู้อื่นมากกว่า ทำให้มีความเข้าใจและตระหนักถึงคุณค่าของการช่วยเหลือผู้อื่นมากกว่าผู้ที่มีอายุน้อย นอกจากนั้น ผู้ที่มีอายุมากขึ้นจะมีภาวะความเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น อยากแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น จึงมีความต้องการช่วยเหลือผู้อื่นและทำประโยชน์เพื่อสังคมเพิ่มขึ้น ซึ่งจากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบอายุและระดับการให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อสังคม (ตารางที่ 5.11) พบว่า ถ้าผู้บริจาคมีอายุเพิ่มขึ้นจะให้ความสำคัญกับการช่วยเหลือสังคมมากขึ้น ดังนั้น ผู้ที่มีอายุมากจะได้รับอรรถประโยชน์จากการไปบริจาค

โลหิตมากกว่า จึงทำให้มีจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตมากกว่าผู้ที่อายุน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับงานศึกษาในอดีตที่ผ่านมา พบว่า มีความสอดคล้องกับงานศึกษาของ Schlumpf *et al.* (2007) และ Steele *et al.* (2008)

สำหรับปัจจัยสถานภาพของผู้บริจาคโลหิต (STA) พบว่า ผู้บริจาคโลหิตที่มีสถานภาพโสดมีแนวโน้มที่จะไปบริจาคโลหิตบ่อยกว่าผู้ที่มีสถานภาพสมรสหรือเคยสมรส เนื่องจาก ผู้บริจาคที่มีสถานภาพโสดมีภาระทางด้านครอบครัวน้อยกว่าผู้ที่มีสถานภาพสมรสหรือเคยสมรส จึงมีเวลาว่างและมีความสะดวกที่จะไปบริจาคโลหิตมากกว่าผู้ที่มีสถานภาพอื่นๆ ดังนั้น ผู้บริจาคที่มีสถานภาพโสดจะมีต้นทุนค่าเสียโอกาสในการไปบริจาคโลหิตน้อยกว่า จึงทำให้มีจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตมากกว่า เมื่อเทียบกับผู้ที่มีสถานภาพสมรสหรือเคยสมรส

นอกจากนั้น ระดับความกลัวเข็ม กลัวเจ็บ หรือกลัวเลือด (FEAR) เป็นความรู้สึกที่ติดตัวมากับผู้บริจาคโลหิต ผู้บริจาคบางรายแม้จะเคยบริจาคโลหิตมาแล้วแต่ก็ยังคงกลัวอยู่ แต่ผู้บริจาคบางรายเมื่อมีประสบการณ์การบริจาคโลหิตมากขึ้นระดับความกลัวอาจลดลง จากการศึกษาพบว่า หากผู้บริจาคมีระดับความกลัวเข็ม กลัวเจ็บ หรือกลัวเลือดมาก มีผลทำให้จำนวนครั้งการไปบริจาคโลหิตลดลง เนื่องจากระดับความกลัวสะท้อนถึงต้นทุนของผู้บริจาคที่เกิดจากการบริจาคโลหิต ถ้าหากผู้บริจาคมีระดับความกลัวสูงทำให้ต้นทุนที่เกิดจากการบริจาคโลหิตสูงขึ้นตาม จึงส่งผลทำให้จำนวนครั้งการไปบริจาคโลหิตลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับงานศึกษาที่ผ่านมา พบว่า มีความสอดคล้องกับงานศึกษาของ Nilsson and Sojka (2008) ธนิดา บุตรคล้าย (2544) และอรอุมา ช่วยเรือง (2546)

2. ปัจจัยทางด้านประสบการณ์ในอดีต ได้แก่ จำนวนครั้งการบริจาคโลหิตในปีแรกที่เริ่มบริจาค และระดับความพึงพอใจในการบริการของเจ้าหน้าที่

จำนวนครั้งการบริจาคโลหิตในปีแรกที่เริ่มบริจาค (FREQ_F) พบว่า ผู้ที่บริจาคโลหิตในปีแรกที่เริ่มบริจาคมากกว่ามีแนวโน้มที่จะไปบริจาคโลหิตหลังจากนั้นบ่อยกว่า ผู้ที่มีจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตในปีแรกที่เริ่มบริจาค่น้อยกว่า เนื่องจากถ้าผู้บริจาคบริจาคโลหิตแล้วรู้สึกดีขึ้นจะทำให้บริจาคโลหิตต่อไป โดยผู้ที่ไปบริจาคโลหิตในปีแรกมากต้นทุนของการบริจาคโลหิตมีแนวโน้มลดลงเร็วกว่าผู้ที่มีจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตในปีแรกน้อย ดังนั้น ผู้ที่บริจาคโลหิตในปีแรกมากจะทำพฤติกรรมเดิมบ่อยๆ ต้นทุนในการไปบริจาคโลหิตจะลดลง (learning curve) ในเวลาต่อมา ทำให้ตัดสินใจไปบริจาคโลหิตครั้งต่อไปง่ายขึ้น ส่งผลให้มีจำนวนครั้งการไปบริจาคโลหิตมากกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับงานศึกษาในอดีตที่ผ่านมา พบว่า ทิศทางความสัมพันธ์มีความสอดคล้องกับงานศึกษาของ Schreiber *et al.* (2005)

สำหรับระดับความพึงพอใจในการบริการของเจ้าหน้าที่ (SATIS) พบว่า แม้ผู้ที่บริจาคโลหิตบ่อยครั้งจะมีระดับความพึงพอใจในการบริการของเจ้าหน้าที่ลดลง แต่ผู้บริจาคบ่อยครั้งก็ยังคงไปบริจาคโลหิตอยู่ เนื่องจากสำหรับผู้ที่บริจาคโลหิตบ่อยครั้งความพึงพอใจในการบริการของเจ้าหน้าที่มีอิทธิพลลดลงต่อการตัดสินใจไปบริจาคโลหิต ส่วนผู้ที่เพิ่งเริ่มบริจาคโลหิตไม่นานหรือมีจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตน้อยจะมีต้นทุนการบริจาคโลหิตสูงกว่า ดังนั้น ปัจจัยความพึงพอใจในการบริการของเจ้าหน้าที่จึงมีอิทธิพลอย่างมากต่อการตัดสินใจไปบริจาคโลหิต ซึ่งถ้าไปบริจาคโลหิตแล้วได้รับประสบการณ์ที่ดีจะทำให้ตัดสินใจไปบริจาคโลหิตครั้งต่อไปง่ายขึ้น แต่เมื่อผู้บริจาคโลหิตบ่อยครั้งแล้ว การไปบริจาคโลหิตครั้งหลังๆ จะตัดสินใจไปบริจาคด้วยแรงจูงใจอื่นๆ

3. ปัจจัยด้านแรงจูงใจจากภายใน ได้แก่ รู้ถึงความต้องการใช้โลหิตหรือโลหิตขาดแคลน เป็นความรับผิดชอบต่อสังคมที่ควรช่วยกันบริจาคโลหิต แรงจูงใจด้านบุญกุศล และความเชื่อทางศาสนา

ผู้ที่บริจาคโลหิตบ่อยครั้งจะให้ความสำคัญในการตัดสินใจไปบริจาคโลหิตด้วยแรงจูงใจจากการรู้ถึงความต้องการใช้หรือขาดแคลนโลหิต (INCEN_AL1) น้อยลง แต่จะให้ความสำคัญในการตัดสินใจไปบริจาคโลหิตด้วยแรงจูงใจที่ว่า เป็นความรับผิดชอบต่อสังคมที่ควรช่วยกันบริจาคโลหิต (INCEN_AL2) มากขึ้น เนื่องจาก โโลหิตเป็นสิ่งจำเป็นที่สามารถช่วยเหลือชีวิตมนุษย์ และมีความต้องการโลหิตอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น การไปบริจาคโลหิตของผู้ที่บริจาคโลหิตบ่อยครั้งมิใช่ไปบริจาคเพียงแค่มือมีความต้องการใช้หรือขาดแคลนโลหิตเท่านั้น แต่ผู้ที่มีจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตมากจะไปบริจาค เพราะเป็นความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งแสดงถึงว่า การตัดสินใจไปบริจาคโลหิตของผู้บริจาคบ่อยครั้งจะให้ความสำคัญกับการคำนึงถึงผู้อื่นเป็นหลัก สะท้อนให้ถึงแรงจูงใจแบบ Altruism

ในประเด็นด้านความเชื่อทางศาสนา พบว่า ผู้ที่บริจาคโลหิตบ่อยครั้งมากขึ้นจะมีระดับความเชื่อที่ว่า ทำบุญกุศลมากเท่าไร จะได้รับบุญมากเท่านั้น (BELIEF3) ลดลง ซึ่งสอดคล้องกับปัจจัยแรงจูงใจด้านบุญกุศล (INCEN_EGO7) ที่ว่าผู้ที่ไปบริจาคโลหิตบ่อยครั้งจะให้ความสำคัญในการตัดสินใจไปบริจาคโลหิตด้วยแรงจูงใจด้านบุญกุศลลดลง เพราะผู้ที่บริจาคโลหิตบ่อยๆ จะเปลี่ยนจากการตัดสินใจไปบริจาคโลหิตด้วยบุญกุศลไปเป็นการตัดสินใจบริจาคโลหิตด้วยเหตุผลอื่นมากขึ้น ในทางกลับกันผู้ที่บริจาคโลหิตน้อยครั้งจะตัดสินใจไปบริจาคโลหิตด้วยแรงจูงใจดังกล่าวมากกว่า และจากผลการวิเคราะห์เบื้องต้น (ตารางที่ 5.10) พบว่า ผู้ที่มีจำนวนครั้งการบริจาคโลหิต 0 ครั้งใน 2 ปี ตอบว่าให้ความสำคัญกับแรงจูงใจนี้มากที่สุด คิดเป็น

ร้อยละ 90.6 รองลงมาคือ ผู้ที่ไปบริจาคโลหิต 1-3, 4-6 และ 7-8 ครั้งใน 2 ปี ตอบว่าให้ความสำคัญกับแรงจูงใจดังกล่าวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.4, 60.8 และ 52.7 ตามลำดับ แสดงว่า ผู้ที่ไปบริจาคโลหิตน้อยครั้งให้ความสำคัญกับแรงจูงใจด้านบุญกุศลมาก แต่ผู้ที่ไปบริจาคโลหิตบ่อยครั้งจะเห็นความสำคัญของบุญกุศลลดลง อรรถประโยชน์ส่วนเพิ่มที่ได้รับจากการทำบุญโดยการบริจาคโลหิตลดลง ซึ่งอาจเปลี่ยนไปทำบุญกุศลทางอื่น

4. ปัจจัยด้านแรงจูงใจจากภายนอก ประกอบด้วย การได้รับเข็มที่ระลึกหรือเหรียญกาชาดสมนาคุณ การได้รับการตรวจสุขภาพตรวจเลือด การได้รับสิทธิการรักษาพยาบาล เพื่อให้สุขภาพร่างกายแข็งแรง การจัดโครงการรณรงค์เกี่ยวกับการบริจาคโลหิต การรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการบริจาคโลหิต และการรับรู้ถึงสถานการณ์ความไม่เพียงพอของโลหิต

ผู้บริจาคที่ไปบริจาคโลหิตบ่อยครั้งมากขึ้น จะให้ความสำคัญในการตัดสินใจไปบริจาคโลหิตด้วยแรงจูงใจจากการได้รับเข็มที่ระลึก/เหรียญกาชาดสมนาคุณ (INCEN_EGO1) และการตรวจสุขภาพ/ตรวจเลือด (INCEN_EGO4) มากขึ้น เนื่องจาก การไปบริจาคโลหิตไม่มีสิ่งตอบแทนที่เป็นตัวเงิน เข็มที่ระลึก/เหรียญกาชาดสมนาคุณ จึงเสมือนเป็นสิ่งตอบแทนที่ผู้บริจาคโลหิตจะได้รับจากการไปบริจาคโลหิต เพื่อเป็นการชื่นชมและแสดงถึงว่าบุคคลนั้นได้ทำประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งเป็นความภาคภูมิใจและกำลังใจให้แก่ผู้บริจาคโลหิต ดังนั้น ผู้ที่บริจาคโลหิตหลายครั้งมีแนวโน้มใกล้จะได้รับเข็มที่ระลึกหรือเหรียญกาชาดสมนาคุณ จึงยังมีแรงกระตุ้นให้ไปบริจาคโลหิตมากขึ้นเพื่อให้ได้เข็มที่ระลึกหรือเหรียญกาชาดฯ นอกจากนี้ ผู้ที่สามารถบริจาคโลหิตบ่อยครั้งได้จะต้องเป็นผู้ที่มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงตามเงื่อนไขการบริจาคโลหิต จึงจะสามารถบริจาคโลหิตได้ คาดว่า ผู้ที่บริจาคโลหิตบ่อยครั้งน่าจะเป็นผู้ที่สนใจดูแลสุขภาพของตนเอง จึงอยากได้รับการตรวจเลือด/ตรวจสุขภาพร่างกายของตนเองอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งการไปบริจาคโลหิต จะได้รับการตรวจเลือดและตรวจสุขภาพฟรี เพื่อคัดกรองโลหิต ดังนั้น แรงจูงใจด้านเข็มที่ระลึก/เหรียญกาชาดสมนาคุณ และแรงจูงใจด้านการตรวจสุขภาพ/ตรวจเลือดเป็นแรงจูงใจที่ผู้ที่มีจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตมากให้ความสำคัญในการตัดสินใจไปบริจาคโลหิตมาก

สำหรับแรงจูงใจด้านสิทธิการรักษาพยาบาล (INCEN_EGO2) และแรงจูงใจด้านสุขภาพร่างกายแข็งแรง (INCEN_EGO5) พบว่า ผู้บริจาคที่ไปบริจาคโลหิตบ่อยครั้งจะให้ความสำคัญในการตัดสินใจไปบริจาคโลหิตด้วยแรงจูงใจทั้งสองลดลง เนื่องจากผู้ที่สามารถบริจาคโลหิตอย่างต่อเนื่องได้นั้นจะต้องมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงอยู่แล้ว จึงให้ความสนใจกับแรงจูงใจด้านสุขภาพร่างกายแข็งแรงน้อย แต่สำหรับผู้บริจาคโลหิตน้อยครั้งจะให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพร่างกายมากกว่า เพราะผู้บริจาคคาดว่า ถ้าบริจาคโลหิตแล้วจะช่วยทำให้

สุขภาพร่างกายแข็งแรง นอกจากนี้ ผู้ที่ไปบริจาคโลหิตบ่อยครั้งจะได้รับการตรวจสุขภาพร่างกายเป็นประจำอยู่แล้ว โอกาสที่จะเจ็บป่วยน้อยลง ทำให้ไม่ค่อยมีโอกาสไปใช้สิทธิ จึงให้ความสนใจกับแรงจูงใจด้านสิทธิการรักษาพยาบาลน้อย ดังนั้น สำหรับผู้บริจาคโลหิตบ่อยครั้งจะให้ความสำคัญกับแรงจูงใจทั้งสองข้างต้นในการตัดสินใจไปบริจาคโลหิตน้อยกว่าผู้ที่บริจาคโลหิตน้อยครั้ง

ส่วนการจัดโครงการรณรงค์เกี่ยวกับการบริจาคโลหิต (CAMP) พบว่า สำหรับผู้ที่บริจาคโลหิตบ่อยครั้ง การจัดโครงการรณรงค์เกี่ยวกับการบริจาคโลหิตไม่มีผลต่อการเพิ่มความถี่ในการบริจาคโลหิต เนื่องจากการจัดโครงการรณรงค์ถือเป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการบริจาคโลหิต ซึ่งการให้ข้อมูลเหล่านั้นจะมีประโยชน์สำหรับผู้บริจาครายใหม่หรือผู้บริจาคโลหิตน้อยครั้ง ทำให้ได้รับอรรถประโยชน์ส่วนเพิ่มจากการบริจาคโลหิตเพิ่มขึ้น แต่เมื่อผู้บริจาคโลหิตเกิดการเรียนรู้แล้ว อรรถประโยชน์ส่วนเพิ่มจะลดลง นอกจากนี้ ผู้ที่มีจำนวนครั้งการบริจาคโลหิตมาก อาจจะไปบริจาคโลหิตเต็มตามจำนวนครั้งที่จะสามารถไปบริจาคโลหิตได้ ภายใต้ข้อจำกัดของการบริจาคโลหิต ดังนั้น การจัดโครงการรณรงค์จึงมีผลทำให้ผู้บริจาคโลหิตบ่อยครั้งเพิ่มความถี่ในการไปบริจาคโลหิตมากขึ้น แต่สำหรับผู้บริจาคบ่อยครั้งโครงการรณรงค์ไม่มีผลทำให้ไปบริจาคโลหิตเพิ่มขึ้น เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับงานศึกษาที่ผ่านมา พบว่า มีความสอดคล้องกับงานศึกษาของ เพชรรัตน์ วอนเพียร (2550)

ในประเด็นด้านการรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการบริจาคโลหิต (PER_BENE) พบว่า ผู้บริจาคโลหิตที่รับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการบริจาคโลหิตมากขึ้น จะมีจำนวนครั้งการไปบริจาคโลหิตมากขึ้นตาม เนื่องจาก ถ้าผู้บริจาคโลหิตทราบถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการบริจาคโลหิตเพิ่มขึ้น ทำให้ผู้บริจาคได้รับอรรถประโยชน์จากการบริจาคโลหิตมากขึ้น จึงเป็นแรงกระตุ้นให้ผู้บริจาคไปบริจาคโลหิตบ่อยขึ้น ในส่วนการรับรู้ถึงสถานการณ์ความไม่เพียงพอของโลหิต (PER_NEED) พบว่า ผู้บริจาคโลหิตที่รับรู้ถึงสถานการณ์ความไม่เพียงพอของโลหิตเพิ่มขึ้น จะมีจำนวนครั้งการไปบริจาคโลหิตมากขึ้น เนื่องจาก ถ้าผู้บริจาคทราบถึงสถานการณ์ความไม่เพียงพอของโลหิตมาก ทำให้ผู้บริจาคทราบว่า การไปบริจาคโลหิตของตนจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่นอย่างมากและเห็นถึงความสำคัญของการไปบริจาคโลหิต ส่งผลให้อรรถประโยชน์ที่ผู้บริจาคได้รับจากการไปบริจาคโลหิตเพิ่มขึ้นตาม จึงเป็นแรงกระตุ้นให้ผู้บริจาคไปบริจาคโลหิตบ่อยขึ้น

5. ปัจจัยอื่นๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการไปบริจาคโลหิต ได้แก่ ระยะเวลาในการเดินทางไปบริจาคโลหิต (TIME_GO) พบว่า ผู้บริจาคโลหิตที่ใช้ระยะเวลาในการเดินทางไปบริจาคโลหิตสั้น มีแนวโน้มที่จะไปบริจาคโลหิตบ่อยกว่าผู้บริจาคโลหิตที่ใช้ระยะเวลาในการเดินทาง

มากกว่า เนื่องจากระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางสะท้อนถึงต้นทุนค่าเสียโอกาสทางด้านเวลา หากผู้บริจาคโลหิตใช้เวลาในการเดินทางไปบริจาคโลหิตสั้น จะเกิดต้นทุนค่าเสียโอกาสจากการไปบริจาคโลหิตน้อยลง ส่งผลให้จำนวนครั้งการไปบริจาคโลหิตเพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับงานศึกษาที่ผ่านมา พบว่า ความสัมพันธ์ดังกล่าวมีความสอดคล้องกับงานศึกษาของ เพชรรัตน์ วอนเพียร (2550) และ Schlumpf *et al.* (2007)